

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 115 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	5	Undertegning av møteprotokoller	26
			5.1	Gjeldende rett	26
2	Bakgrunnen for forslagene i proposisjonen	7	5.2	Forslaget i høringsnotatet	26
2.1	Utbruddet av covid-19	7	5.3	Høringsinstansenes syn	26
2.2	Forskrifter fastsatt med hjemmel i koronaloven § 2	7	5.4	Departementets vurdering	27
2.3	Behovet for en midlertidig lov	8	6	Vedtektsfestet frist for avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte	28
2.4	Høringsnotat 27. april 2020	8	6.1	Gjeldende rett	28
3	Generelle høringsinnspill	11	6.2	Forslaget i høringsnotatet	28
3.1	Høringsinstansenes overordnede syn på forslaget til midlertidig lov	11	6.3	Høringsinstansenes syn	28
3.2	Hvilke sammenslutningsformer som bør omfattes av en midlertidig lov	11	6.4	Departementets vurdering	28
3.2.1	Høringsinstansenes syn	11	7	Varighet	30
3.2.2	Departementets vurdering	12	7.1	Forslaget i høringsnotatet	30
3.3	Særlig om fristen for å fastsette årsregnskapet mv.	12	7.2	Høringsinstansenes syn	30
3.3.1	Høringsinstansenes syn	12	7.3	Departementets vurdering	30
3.3.2	Departementets vurdering	13	8	Forholdet til EØS-avtalen	31
3.4	Spørsmålet om varige unntak fra krav til fysisk møte mv.	13	9	Økonomiske og administrative konsekvenser	32
3.4.1	Høringsinstansenes syn	13	10	Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget ..	33
3.4.2	Departementets vurdering	14			
4	Krav til fysisk møte	15			
4.1	Gjeldende rett	15			
4.2	Utenlandsk rett	18			
4.3	Forslaget i høringsnotatet	18			
4.4	Høringsinstansenes syn	20			
4.5	Departementets vurdering	21			
4.5.1	Innledning	21			
4.5.2	Styremøte og møte i andre foretaksorganer enn generalforsamling og årsmøte	21			
4.5.3	Generalforsamling og årsmøte	23			
				Forslag til midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19	40

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 115 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

*Tilråding fra Nærings- og fiskeridepartementet 12. mai 2020,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Nærings- og fiskeridepartementet legger i denne proposisjonen frem forslag til en midlertidig lov som gjør unntak fra krav til fysisk møte i lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (selskapsloven), lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven), lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven), lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven), lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven), lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak (samvirke-lova) og lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven). Det foreslås også midlertidige unntak som gjør at møteprotokoller kan signeres elektronisk, og at aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak kan fravike vedtektsfestede frister for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Forslaget innebærer å lovfeste unntak som er fastsatt i midlertidige forskrifter gitt i medhold av midlertidig lov 27. mars 2020 nr. 17 om

forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koronaloven) § 2. Det er også behov for unntak fra krav til fysisk møte i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak og regler som åpner for at møteprotokoller i statsforetak kan signeres elektronisk. Lovforslaget inneholder bestemmelser om dette.

Formålet med lovforslaget er å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 og pålegg og anbefalinger som myndighetene har fastsatt eller gitt for å hindre smittespredning. Lovforslaget skal legge til rette for at saksbehandling i styret, generalforsamlingen, årsmøtet, foretaksmøtet, selskapsmøtet, bedriftsforsamlingen og andre foretaksorganer kan skje uten fysisk møte.

I kapittel 2 behandles bakgrunnen for lovforslaget.

I kapittel 3 omtales overordnede høringsinnspill til forslaget. Kapitlet omtaler også høringsinnspill om temaer som ikke var del av lovforslaget som ble sendt på alminnelig høring, og som heller ikke

inngår i dette lovforslaget. Dette gjelder blant annet frist etter regnskapsloven for å fastsette årsregnskap.

I kapittel 4 behandles reglene om fysisk møte. Det foreslås unntak fra krav til fysisk møte i aksjeloven, allmennaksjeloven, samvirkelova, selskapsloven, statsforetaksloven og stiftelsesloven. Forslaget innebærer at styremøte, generalforsamling, årsmøte, foretaksmøte, selskapsmøte og møte i andre foretaksorganer kan avholdes uten fysisk oppmøte. Forslaget om unntak fra krav til fysisk møte skal også gjelde for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3. Det foreslås at unntak fra krav til fysisk møte i aksjeloven og allmennaksjeloven skal gjelde tilsvarende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

I kapittel 5 vurderes krav til underskrift av møteprotokoller. Aksjeloven og allmennaksjeloven tillater at møteprotokoller kan signeres ved bruk av elektronisk signatur. Departementet foreslår at det midlertidig åpnes for dette i samvirkel-

ova, statsforetaksloven og stiftelsesloven. Det foreslås også en bestemmelse om at protokoller fra selskapsmøte i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper midlertidig kan signeres elektronisk.

Kapittel 6 behandler unntak fra frister i vedtekter om avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte for aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak. Departementet foreslår at styret i aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak kan fravike vedtektsfestede frister for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Forslaget innebærer at foretakene i stedet kan følge de lovbestemte fristene. Forslaget endrer ikke eller gjør unntak fra fristene i aksjeloven, allmennaksjeloven eller samvirkelova.

I kapittel 7 behandles spørsmålet om lovens varighet. Det foreslås at loven gjelder frem til 31. oktober 2020.

Kapittel 8 omtaler lovforslagets forhold til EØS-retten.

2 Bakgrunnen for forslagene i proposisjonen

2.1 Utbruddet av covid-19

Verdens helseorganisasjon erklærte 11. mars 2020 at utbruddet av covid-19 er en pandemi. Utbruddet har påvirket det norske samfunnet. For å avhjelpe konsekvenser av utbruddet har regjeringen iverksatt en rekke tiltak som hovedsakelig er besluttet med hjemmel i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven) og lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven). Tiltakene er ment å begrense smittespredningen, beskytte liv og helse, og sørge for at samfunnskritiske funksjoner opprettholdes. Utbruddet av covid-19 har ført til forsinkelser og stans for næringslivet, arbeidstakere og offentlige myndigheter. Blant annet er en rekke saksbehandlingsregler for private og offentlige aktører påvirket av at samfunnet ikke fungerer som normalt. Det er iverksatt en rekke økonomiske tiltak som skal hjelpe næringslivet mot konsekvenser av utbruddet.

Regjeringen varslet at det i tillegg til tiltak etter smittevernloven og helseberedskapsloven er behov for tiltak som vil kreve rettslig grunnlag som ikke finnes i gjeldende lover. Koronaloven ble vedtatt av Stortinget 21. mars 2020. Loven gir på nærmere vilkår Kongen myndighet til å fastsette forskrifter om nødvendige og forholdsmessige tiltak som kan utfylle, supplere eller fravike gjeldende lovgivning. Forskriftene skal være midlertidige, og de kan bare gis dersom lovens formål ikke kan ivaretas gjennom normal lovbehandling i Stortinget. Et mindretall på en tredjedel av stortingsrepresentantene kan bestemme at forskriftene skal oppheves, helt eller delvis, før de trer i kraft. Det vises til Prop. 56 L (2019–2020) og Innst. 204 L (2019–2020) for en nærmere gjennomgåelse av bakgrunnen for loven. Loven trådte i kraft 27. mars 2020. Det fremgikk av loven § 7 at loven skulle oppheves én måned etter ikrafttredelsen, det vil si 27. april 2020.

Det fremgår av Innst. 204 L (2019–2020) side 10 andre spalte at komiteen er åpen for at Stortinget kan forlenge lovens varighet dersom behovet for loven etter én måned ikke er redusert, og

dersom erfaringene med loven gjør en forlengelse forsvarlig.

Ved endringslov 24. april 2020 nr. 34 vedtok Stortinget å forlenge koronalovens varighet til 27. mai 2020, jf. koronaloven § 7. Det vises til Prop. 76 L (2019–2020) og Innst. 240 L (2019–2020) for nærmere gjennomgåelse av bakgrunnen for forlengelsen.

2.2 Forskrifter fastsatt med hjemmel i koronaloven § 2

Med hjemmel i koronaloven § 2 har Kongen i statsråd fastsatt fem forskrifter knyttet til lover på foretakslovgivningens område som forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet:

- Mellombels forskrift 27. mars 2020 nr. 463 om unntak fra reglane om fysisk møte i samvirkeforetak som følgje av utbrotet av covid-19
- Midlertidig forskrift 27. mars 2020 nr. 464 om unntak fra reglene om fysisk møte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som følge av utbruddet av covid-19
- Midlertidig forskrift 27. mars 2020 nr. 465 om unntak fra reglene om fysisk møte i stiftelser som følge av utbruddet av covid-19
- Midlertidig forskrift 27. mars 2020 nr. 466 om unntak fra reglene om fysisk møte i selskaper som følge av utbruddet av covid-19
- Midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 731 om unntak fra frister i vedtekter om avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte for aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

De fire førstnevnte forskriftene gjør unntak fra lovkrav om at styremøte, generalforsamling, årsmøte og møte i andre foretaksorganer må avholdes som fysisk møte. Tilsvarende gjelder for møte mellom styret og revisor i revisorloven § 2-3. Forskriftene åpner også for at samvirkeforetak, foretak som reguleres av selskapsloven (ansvarlige selskaper og kommandittselskaper) og stiftelser kan signere møteprotokoller elektronisk.

Aksjeloven og allmennaksjeloven åpner allerede for dette. Midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 731 gir aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak mulighet til å fravike vedtektsfestede frister for avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte.

Bestemmelsene i midlertidig forskrift 27. mars 2020 nr. 464 om unntak fra reglene om fysisk møte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som følge av utbruddet av covid-19 gjelder tilsvarende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Tiltak etter koronaloven må være forsvarlige, effektive og forholdsmessige, og avhjelpe negative konsekvenser. Departementet vurderte ved fastsettelsen av forskriftene at unntak fra krav til fysisk møte og adgang til å signere møteprotokoller ved bruk av elektronisk signatur ville være et effektivt tiltak som kan bidra til å begrense negative konsekvenser for næringslivet. Samtidig tilrettelegger det for aksjeeiernes muligheter til å ivareta sine rettigheter. Imidlertid kan slike løsninger være tidkrevende å få på plass. For å avhjelpe dette var det departementets vurdering at det også burde være mulighet for å fravike vedtektsfestede frister for avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Departementet konkluderte etter dette med at forskriftene er forsvarlige, effektive og oppfyller koronalovens formål.

Nærmere om departementets vurderinger ved fastsettelsen av forskriftene finnes i kongelig resolusjon 27. mars 2020 om midlertidige forskrifter om unntak fra reglene om fysisk møte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper, samvirkeforetak, selskaper og stiftelser som følge av utbruddet av covid-19, og kongelig resolusjon 8. april 2020 om midlertidig forskrift om unntak fra frister i vedtekter om avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte for aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Forskriftene vil ikke bli omtalt under gjeldende rett i de respektive kapitlene.

2.3 Behovet for en midlertidig lov

Myndighetenes pålegg og anbefalinger som følge av covid-19-utbruddet, som karantenebestemmelser, reiserestriksjoner og restriksjoner på hvor mange som kan samles mv., forhindrer eller vanskeliggjør gjennomføring av fysisk møte i foretaksorganer. Det kan medføre at foretaksorganene ikke kan behandle saker og treffe beslutninger i tråd med saksbehandlingsreglene i

foretakslovgivningen, eller at ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte ikke kan avholdes innenfor vedtektsfestede frister.

For å avhjelpe situasjonen er det med hjemmel i koronaloven § 2 fastsatt midlertidige forskrifter om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretaksorganer. Forskriftene har samme varighet som koronaloven. Det vises til omtalen i punkt 2.2.

Stortinget har vedtatt å forlenge koronalovens varighet til 27. mai 2020. I lovproposisjonen som ligger til grunn for forlengelsen, skriver Justis- og beredskapsdepartementet på side 5 at «departementet ser ikke for seg en forlengelse ut over dette», jf. Prop. 76 L (2019–2020). Når koronaloven oppheves 27. mai 2020, bortfaller forskriftene samtidig.

Det er uvisst hvor lenge de særskilte forholdene som utbruddet av covid-19 har medført, vil vare. Det samme gjelder pålegg og anbefalinger som karantenebestemmelser, reiserestriksjoner, råd om hvor mange som kan samles mv., for å minske smittespredning mv. Selv om restriksjonene skulle bli opphevet i Norge, er det ikke gitt at andre land vil gjøre det samme samtidig. Det vil blant annet kunne forhindre eller gjøre det vanskelig for utenlandske aksjeeiere eller styremedlemmer å delta i generalforsamling eller styremøte. Departementet har mottatt innspill fra næringslivet og andre berørte aktører om at unntak fra krav til fysisk møte mv. bør gjelde ut over koronalovens gyldighetsperiode.

Usikkerhet om hvilke restriksjoner som vil gjelde fremover og hvor lenge de vil vare, gjør det vanskelig å vite om det kan avholdes fysisk møte i tråd med reglene i foretakslovgivningen. I en slik situasjon er det vesentlig å gi foretakene forutsigbarhet til å kunne planlegge og avholde møtene. Det tilsier at foretakene gis mulighet til å avholde møte uten krav til fysisk deltakelse mv. i en begrenset periode etter 27. mai 2020.

Etter departementets syn er det derfor behov for å forlenge unntakene fra reglene om fysisk møte, samt muligheten for foretakene til å signere møteprotokoller ved bruk av elektronisk signatur. Det samme gjelder adgangen til å fravike vedtektsfestede frister for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte.

2.4 Høringsnotat 27. april 2020

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 27. april 2020 på offentlig høring høringsnotatet *Høring om forslag til midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen (tiltak for å*

avhjelpe konsekvensene av covid-19). Høringsfristen var 29. april 2020.

Etter utredningsinstruksen punkt 3-3 skal høringsfristen knyttet til forslag til lov normalt være tre måneder, og ikke mindre enn seks uker. Høring kan unnlates dersom den ikke vil være praktisk gjennomførbar, kan vanskeliggjøre gjennomføringen av tiltaket eller må anses åpenbart unødvendig. Den korte høringsfristen på to dager skyldes flere forhold. Det er etter departementets vurdering vesentlig at unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen som foreslås i denne proposisjonen, vedtas og trer i kraft før koronaloven oppheves 27. mai 2020. Dette for at unntakene kan videreføres uten avbrudd for foretakene. Lovforslaget innebærer å videreføre, med enkelte tilpasninger, forskriftene om unntak fra krav til fysisk møte mv. i aksjelovene, samvirke-lova, selskapsloven og stiftelsesloven som ble fastsatt med hjemmel i koronaloven § 2. Disse ble fastsatt av Kongen i statsråd henholdsvis 27. mars 2020 og 8. april 2020. Reglene som nå foreslås lovfestet, er derfor kjent for foretakene og andre berørte aktører. Før fastsettelsen av forskriftene av Kongen i statsråd, ble forslag til forskrifter sendt på høring. Høringen ble gjennomført fra 23. til 24. mars 2020. Høringsdokumentene og høringsuttalelsene til høringen er tilgjengelige i sin helhet på regjeringens nettside.

Midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 731 om unntak fra frister i vedtekter om avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte ble ikke hørt. Departementet vurderte ved utarbeidelsen av forskriften at det var nødvendig å få på plass regulering så fort som mulig. Departementet bemerker at det ikke er kommet innvendinger mot disse bestemmelsene ved høringen av høringsnotat 27. april 2020.

Høringsnotat 27. april 2020 ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene

Brønnøysundregistrene
Finanstilsynet
Forbrukerrådet
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Regelrådet
Skatteetaten
Økokrim

Handelshøyskolen BI
Norges Handelshøyskole
Universitetet i Bergen

Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø

Den Norske Advokatforening
Den norske Revisorforening
Finans Norge
Hovedorganisasjonen Virke
Landsorganisasjonen i Norge
Norsk Landbrukssamvirke
Næringslivets Hovedorganisasjon
Oslo Børs ASA
Regnskap Norge
Samvirkene
Stiftelsesforeningen
Verdipapirfondenes forening
Verdipapirforetakenes forbund
Verdipapirsentralen ASA

Advokatfirmaet BAHR AS
Advokatfirmaet Haavind AS
Advokatfirmaet Schjødt AS
Advokatfirmaet Thommessen AS
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Ernst & Young Advokatfirma AS
KPMG Law Advokatfirma AS
Wikborg Rein Advokatfirma AS

Høringsdokumentene ble også lagt ut på regjeringens nettside 27. april 2020. Det ble sendt ut en pressemelding om høringen samme dag.

Følgende instanser har kommet med realitetsmerknader:

Landbruks- og matdepartementet
Brønnøysundregistrene
Oslo byfogdembete
Stiftelsestilsynet

Den Norske Advokatforening
Den norske Revisorforening
Finans Norge
Hovedorganisasjonen Virke
Landsorganisasjonen i Norge
Norske Boligbyggelags Landsforbund
Næringslivets Hovedorganisasjon
Regnskap Norge
Samfunnsbedriftene
Samvirkene

Advokatfirmaet Haavind AS
Advokatfirmaet Schjødt AS
Orgbrain AS
Wikborg Rein Advokatfirma AS

Følgende instanser har uttalt at de ikke har merknader til høringsnotatet eller at de ikke ønsker å avgi svar på høringen:

Finansdepartementet
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Samferdselsdepartementet

Utenriksdepartementet

Skattedirektoratet

Hovedsynspunkter i sentrale høringsuttalelser gjengis i denne proposisjonen. Høringsuttalelsene er tilgjengelige i sin helhet på regjeringens nettside.

3 Generelle høringsinnspill

3.1 Høringsinstansenes overordnede syn på forslaget til midlertidig lov

Et klart flertall av høringsinstansene er positive til forslaget til midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen som viderefører forskrifter fastsatt med hjemmel i koronaloven § 2. Dette gjelder *Advokatfirmaet Haavind AS*, *Advokatfirmaet Schjødt AS*, *Den Norske Advokatforening* (Advokatforeningen), *Brønnøysundregistrene*, *Den norske Revisorforening* (Revisorforeningen), *Finans Norge*, *Hovedorganisasjonen Virke* (Virke), *Norsk Boligbyggelags Landsforbund*, *Næringslivets Hovedorganisasjon* (NHO), *Orgbrain AS*, *Regnskap Norge*, *Samfunnsbedriftene*, *Samvirkene* og *Wikborg Rein Advokatfirma AS*.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) skriver at de «konstaterer at situasjonen i landet nå tilsier at selskapslovene ytterligere tilpasses at man søker å hindre unødvendig fysisk kontakt». *Landbruks- og matdepartementet*, *Oslo byfogdembete* og *Stiftelses-tilsynet* uttaler seg ikke direkte om det bør vedtas en midlertidig lov, men kommer med innspill som forutsetter at loven fastsettes.

Ingen høringsinstanser uttaler at de er imot at det fastsettes en midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen.

NHO uttaler at de midlertidige forskriftene har vært og er nyttige i perioden det holdes særlig mange styremøter og generalforsamlinger eller årsmøter. Selv om forskriftene skulle bli opphevet 27. mai 2020, mener *NHO* det fortsatt vil være behov for reglene.

Finans Norge viser til at forslaget i stor grad innebærer å lovfeste unntak fra krav til fysisk møte mv. som er fastsatt i midlertidige forskrifter gitt i medhold av koronaloven § 2. Ifølge *Finans Norge* vil dette innebære mer forutsigbarhet for finansforetakene fremover i tid, og etter at koronaloven potensielt oppheves 27. mai 2020.

Revisorforeningen støtter at det legges til rette for at ulike foretakstyper kan behandle saker i foretaksorganene uten fysisk møte og at vedtektsfestede frister for avholdelse av generalforsamling og årsmøte midlertidig kan settes til side. Revisor-

foreningen skriver at løsningen med midlertidige forskrifter i medhold av koronaloven ikke har gitt tilstrekkelig avklaring på grunn av kort varighet.

Advokatforeningen har ingen vesentlige merknader til forslaget. Advokatforeningen uttaler at de støtter departementets initiativ til å lette blant annet aksje- og allmennaksjeselskapers håndtering av tilsynelatende ufravikelige saksbehandlingsregler i en periode der restriksjoner og anbefalinger tilsier at færrest mulig samles fysisk. Advokatforeningen skriver også:

«Advokatforeningen hadde i sitt høringsbrev av 24. mars 2020 enkelte merknader til nevnte forskrifter. Det registreres at disse merkna-
dene i stor utstrekning er hensyntatt i forslaget til midlertidig lov.»

3.2 Hvilke sammenslutningsformer som bør omfattes av en midlertidig lov

3.2.1 Høringsinstansenes syn

Forslaget i denne lovproposisjonen omfatter midlertidige unntak fra krav til fysisk møte mv. for aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper, samvirkeforetak, foretak som reguleres av selskapsloven (ansvarlige selskaper og kommandittselskaper), statsforetak og stiftelser. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i aksjeloven og allmennaksjeloven skal gjelde tilsvarende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Enkelte høringsinstanser uttaler at det er behov for tilsvarende midlertidige unntak for andre sammenslutningsformer enn de som omfattes av lovforslaget.

Den norske Revisorforening (Revisorforeningen) og *Advokatfirmaet Schjødt AS* (Schjødt) uttaler at den midlertidige loven også bør gjelde for foreninger. Schjødt skriver:

«Her er det eit stort behov for å leggje til rette for å fråvike krav til fysiske møte og vedtektsfesta fristar for årsmøte og for bruk av digital

signatur. Foreiningane ligg organisatorisk nært opp til samvirkeforetaka. Lovteknisk kan ein derfor fastsetje at reglane for samvirkeforetak skal gjelde tilsvarende for foreningar så langt dei passar. Advokatfirmaet Schjødt kan ikkje sjå at behovet for mellombelse unntaksreglar er mindre for foreningar enn for andre samanslutningar (selskap og samvirkeforetak). Tvert imot er behovet vel så stort fordi ein for foreiningane heilt manglar samanslutningsrettsleg lovgiving som på nærmare vilkår gir heimel for bruk av elektroniske løysingar mv.»

Schjødt fremholder at loven også bør gjelde for borettslag, boligbyggelag og eierseksjonssameier. Disse er per i dag underlagt midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 734 om unntak fra regler om fysisk årsmøte og generalforsamling mv. i eierseksjonssameier, borettslag og boligbyggelag for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Hovedorganisasjonen Virke (Virke) viser til at mange av Virkes medlemmer er organisert som foreninger. Virke skriver:

«Foreninger har samme behov for gjennomføring av styremøter og årsmøter uten fysisk møte. I Virkes rådgivning til foreningene har vi gitt de midlertidige forskriftene analogisk anvendelse. Begrunnelsen for unntak fra fysisk møte mv. er den samme for foreninger som for andre selskapsformer. Det hadde vært klargjørende om dette også var tydelig uttalt i høringsnotatet.»

Landbruks- og matdepartementet nevner i sitt høringsinnspill tilsvarende utfordringer i andre sammenslutninger, som bygde- og statsallmenninger.

3.2.2 Departementets vurdering

Når det gjelder innspillene fra *Revisorforeningen*, *Schjødt* og *Virke* om at midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. også bør gjelde for foreninger, eller gis analogisk anvendelse for foreninger, bemerker departementet at sammenslutningsformen «forening» utgjør en uensartet gruppe sammenslutninger. Foreninger kan omfatte alt fra større sammenslutninger som interesseorganisasjoner, idrettsorganisasjoner og partipolitiske organisasjoner, til mindre sammenslutninger som hyttelag, båtforeninger, fritidsklubber, sveilelag o.l. Det er ingen foreningslov i Norge. En eventuell lovregulering av foreninger

bør underlegges en bredere og grundigere vurdering. Departementet finner at høringen ikke gir tilstrekkelig grunnlag til å foreslå tilsvarende midlertidige regler om unntak fra krav til fysisk møte mv. for foreninger i denne lovproposisjonen.

Med hensyn til innspillet fra Schjødt om at den midlertidige loven også bør gjelde for borettslag, boligbyggelag og eierseksjonssameier, viser departementet til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet 30. april 2020 sendte forslag til teknologinøytrale boliglover på høring.

3.3 Særlig om fristen for å fastsette årsregnskapet mv.

3.3.1 Høringsinstansenes syn

Enkelte høringsinstanser uttaler at det er behov for å utsette fristen for å fastsette årsregnskapet og eventuell årsberetning. Etter regnskapsloven § 3-1 skal årsregnskapet og eventuell årsberetning fastsettes senest seks måneder etter regnskapsårets slutt, normalt 30. juni. I aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper, samt samvirkeforetak med regnskapsplikt, skal årsregnskapet og eventuell årsberetning godkjennes på ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Fristen for å avholde slikt møte er den samme som i regnskapsloven § 3-1, se aksjeloven § 5-5, allmennaksjeloven § 5-6 og samvirkelova § 41.

Den norske Revisorforening (Revisorforeningen) skriver at det er nødvendig å utsette fristene for årsregnskap og generalforsamling. Blant annet viser Revisorforeningen til at Finansdepartementet har besluttet å utsette fristen for innsending av skattemeldingen. Etter Revisorforeningens syn vil denne beslutningen ha begrenset effekt hvis ikke fristene for årsregnskap og generalforsamling utsettes tilsvarende. Revisorforeningen anser at lovhjemmel om dette bør fastsettes nå, og fremmes i samme proposisjon som forslaget til midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv.

Også *Advokatfirmaet Haavind AS* (Haavind) og *Samfunnsbedriftene* har spilt inn at fristen for å fastsette årsregnskapet bør utsettes. *Haavind* skriver:

«Enkelte selskaper/sammenslutninger vil kunne oppleve utfordringer med å få ferdigstilt og revidert årsregnskapet for eksempel som følge av fravær hos eget personell, regnskapsfører eller revisor. Vi ber derfor departementene vurdere dette i det videre arbeidet med ytterligere lovregulering.»

Samfunnsbedriftene viser til at det for kommunene, herunder kommunale foretak, enkelte § 27-samarbeid etter kommuneloven av 1992 og interkommunale selskaper, allerede er gitt utsettelse av vedtak av årsregnskapet og årsberetningen til 15. september 2020. Samfunnsbedriftene fremholder at mange av argumentene for å utsette fristen for å vedta årsregnskap og årsberetning for disse etatene og virksomhetene, i like stor grad gjelder for kommunalt eide aksjeselskaper og samvirkeforetak. Samfunnsbedriftene skriver:

«Det må tas høyde for at en del selskaper på grunn av situasjonen med Covid 19 ikke rekker å få revidert regnskapene slik at man klarer å overholde den nåværende lovbestemte fristen 30. juni. Dette er blant annet påtalt av Revisorforeningen. Vi ser videre at oppståtte forsinkelser i kommunal sektor har forplantet seg og kan få betydning for forhold som angår kommunalt eide selskaper, der de trenger bedre tid til å planlegge saker og gjøre korrigeringer og endringer.

Vi viser ellers til at fristen for å levere skattemelding for formues- og inntektsskatt for næringsdrivende er utsatt fra 31. mai til 31. august. De ulike fristene knyttet til selskapenes regnskaper mv. bør være mest mulig samkjørte.»

3.3.2 Departementets vurdering

I tillegg til høringsinnspillene nevnt i punkt 3.3.1, har næringslivet i flere andre sammenhenger gitt innspill om at mange bedrifter opplever utfordringer med de lovbestemte fristene om at ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte skal avholdes, og at årsregnskapet skal fastsettes, innen seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Regjeringen vurderer fortløpende nye tiltak for å hjelpe næringslivet. Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet vil vurdere nærmere om disse fristene skal utsettes. Dette ble også påpekt i høringsnotatet.

3.4 Spørsmålet om varige unntak fra krav til fysisk møte mv.

3.4.1 Høringsinstansenes syn

Samfunnsbedriftene viser til at samfunnet og kommunikasjonsformene har endret seg, og at digitale løsninger som legger til rette for samhandling og møtevirksomhet har kommet til og blir stadig bedre. En generell adgang til å avholde

elektronisk møte, eventuelt på nærmere angitte betingelser, vil etter Samfunnsbedriftenes syn gi selskapene en fleksibilitet knyttet til selskapsstyringen som de etter lovverket ikke har i dag. Samfunnsbedriftene skriver at det bør innføres permanent adgang til fjernmøter og elektronisk saksbehandling for aksjeselskaper og samvirkeforetak.

Wikborg Rein Advokatfirma AS (Wikborg Rein) uttaler at det bør vurderes permanente endringer i selskapslovgivningens regler for avholdelse av eier- og styremøter. Wikborg Rein viser til erfaringene med unntaksforskriftene, og at avholdelse av styremøte, generalforsamling mv. bare kan avholdes innenfor rammene av kravet til at saksbehandlingen skal være forsvarlig og selskapslovgivningens øvrige alminnelige prinsipper om krav til likebehandling og forbud mot myndighetsmisbruk mv. Wikborg Rein skriver:

«Uavhengig av situasjonen rundt korona tilsier hensynet til en effektiv og smidig eierstyring og selskapsledelse fleksibilitet på dette punkt. Det kan dessverre heller ikke utelukkes at samfunnet også i fremtiden kan rammes av tilsvarende kriser som gir behov for slike regler. Det er ikke bare i situasjoner med virus-spredning hvor behovet for fleksibilitet oppstår. Askeskyen som spredte seg fra [d]en islandske vulkanen i 2010 er ett eksempel på en situasjonen som foranlediget tilsvarende problemstillinger som de vi i dag møter.»

Orgbrain AS fremholder at unntak fra krav til fysisk møte i foretaksorganer bør innføres som en permanent regel i lovgivningen. Selskapet viser til omtalen av hensynene bak krav til fysisk styremøte i aksjelovgivningen i Ot.prp. nr. 23 (1996–97) punkt 6.4.4.4, hvor det står:

«Også i forhold til styrevedtak er Justisdepartementets prinsipielle syn at det er av verdi i seg selv at vedtak treffes etter en åpen dialog i et møte hvor styremedlemmene er fysisk til stede. En slik behandlingsmåte gir blant annet styrets leder og selskapets administrasjon mulighet til presiseringer og informasjon om den aktuelle saken.»

Orgbrain AS uttaler at det siden 1997 har kommet flere nye teknologiske løsninger som gjør at andre møteformer også oppfyller de bakenforliggende kriteriene på en tilfredsstillende måte. Selskapet skriver:

«Digitale styre- og generalforsamlingsportaler er kostnadseffektive, sikre og bærekraftige, og forenkler beslutningsprosesser i selskapets styrende organer og kommunikasjon mellom møtedeltakere, aksjonærer og andre. Ved hjelp av videokonferanseløsninger, tekstbaserte kortmeldinger («chat») og avstemmingsmuligheter, er det nå enklere enn noen gang å ha en åpen dialog der administrasjonen har mulighet til presiseringer og informasjon om de aktuelle sakene.»

Ifølge Orgbrain AS vil en naturlig del av en modernisering og forenkling av aksjelovgivningen være å fjerne lovens utgangspunkt om at saksbehandling i foretakets organer skal skje gjennom fysisk møte, og i stedet oppfordre til bruk av digitale løsninger. Selskapet skriver at digitalt møte vil gjøre det enklere for den enkelte deltaker, redusere reise- og møtevirkosomhet og være et positivt bidrag til miljøet.

Advokatfirmaet Schjødt AS (Schjødt) uttrykker at det bør innføres permanente regler om at møteprotokoller kan signeres elektronisk, tilsvarende det som gjelder i aksjeloven og allmennaksjeloven. Schjødt skriver:

«Stortinget har meint at det er eit permanent behov for slike reglar i aksjelovene. Vi kan ikkje sjå at andre foretaksformer står i ei anna stilling; behovet for permanente reglar om digital signatur er det same. Departementet bør derfor nytte høvet til å gjere framlegg om

permanente lovendringar på dette punktet. Erfaringane frå aksjeselskapsforhold er gode, og det er ikkje skilnader mellom foretaksformene som tilseier at det på dette punktet bør vere forskjellige regulering.»

3.4.2 Departementets vurdering

Det er kort tid siden de midlertidige forskriftene til koronaloven om unntak fra krav til fysisk møte mv. trådte i kraft. Vurderingene i denne lovproposisjonen er derfor basert på et begrenset erfaringsgrunnlag. I tillegg har unntakene i de midlertidige forskriftene bakgrunn i de særskilte omstendighetene som utbruddet av covid-19 har medført. Usikkerhet om hvilke restriksjoner som vil gjelde fremover og hvor lenge de vil vare, gjør det vanskelig å vite om det kan avholdes fysisk møte i tråd med reglene i foretakslovgivningen. I en slik situasjon er det vesentlig å gi foretakene forutsigbarhet til å kunne planlegge og avholde møtene. Det tilsier at foretakene gis mulighet til å avholde møte uten krav til fysisk deltakelse mv. i en begrenset periode etter 27. mai 2020. Etter departementets vurdering er det imidlertid for tidlig å konkludere endelig i spørsmålet om de midlertidige unntakene som foreslås i denne lovproposisjonen bør lovfestes som varige endringer i foretakslovgivningen.

Departementet vil, basert på innspill og erfaringer mv., løpende vurdere hensiktsmessigheten av reglene i aksjeloven, allmennaksjeloven, samvirkelova, stiftelsesloven og andre foretakslover under departementets ansvarsområde.

4 Krav til fysisk møte

4.1 Gjeldende rett

Innledning

Hovedregelen i foretakslovgivningen er at saksbehandling i foretaksorganer skal skje i fysisk møte. Dette gjelder blant annet styremøte, generalforsamling, årsmøte eller annet lignende møte, bedriftsforsamlingsmøte og møte i andre foretaksorganer. Også i revisorloven § 2-3 er det krav om at styrets møte med revisor skjer som fysisk møte.

Aksjeloven

Det følger av aksjeloven § 6-19 første ledd at styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte. Styreleders myndighet kan være begrenset av selskaps vedtekter, instruks fra generalforsamlingen eller instruks fra styret, jf. § 6-23. Styremedlemmer og daglig leder kan kreve møtebehandling, jf. § 6-19 annet ledd annet punktum.

Generalforsamling i aksjeselskaper skal som hovedregel avholdes som fysisk møte, jf. forutsetningsvis av blant annet aksjeloven § 5-8. Aksjeeiere har rett til å møte i generalforsamling, enten selv eller ved fullmektig, jf. § 5-2. Møteretten kan ikke begrenses i vedtektene. Holdes generalforsamling som møte, skal styrelederen og daglig leder være til stede, jf. § 5-4. Andre styremedlemmer kan være til stede på generalforsamling når denne holdes som møte.

Aksjeloven § 5-15 har bestemmelser om ledelsens opplysningsplikt på generalforsamlingen. Aksjeeierne kan blant annet kreve at styremedlemmer og daglig leder gir tilgjengelige opplysninger om forhold som kan innvirke på bedømmelsen av årsregnskap og årsberetning.

Etter aksjeloven § 5-11 b første ledd har aksjeeiere rett til å delta på generalforsamling ved hjelp av elektroniske hjelpemidler, med mindre styret finner at det foreligger saklig grunn for å nekte. Deltakelse ved hjelp av elektroniske hjelpemidler kan likevel bare skje når deltakelsen og stemmegivningen kan kontrolleres på betryggende måte.

I vedtektene kan det fastsettes nærmere krav til deltakelse ved elektroniske hjelpemidler. Det kan også fastsettes i vedtektene at aksjeeierne skal kunne avgi stemme skriftlig, herunder ved bruk av elektroniske hjelpemidler, i en periode før generalforsamlingen (forhåndsstemme), jf. § 5-11 b annet ledd.

I aksjeloven § 5-7 er det oppstilt mulighet til å avholde forenklet generalforsamlingsbehandling, dersom ingen aksjeeiere motsetter seg dette. Forenklet generalforsamlingsbehandling kan holdes uten fysisk møte, herunder ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. Styremedlemmer, daglig leder og revisor kan likevel kreve at saker skal behandles av generalforsamling i møte, jf. § 5-7 nr. 2.

Allmennaksjeloven

Reglene om avholdelse av styremøte i allmennaksjeselskaper er i hovedsak de samme som i aksjeloven, jf. allmennaksjeloven §§ 6-19 og 6-23. En forskjell gjelder for behandling av årsregnskap og årsberetning. I allmennaksjeselskaper skal disse dokumentene behandles av styret i møte, jf. § 6-19 første ledd annet punktum. Allmennaksjeloven fastsetter at enkelte andre saker også skal behandles av styret i møte. Dette gjelder fastsettelse av lønn og godtgjørelse til daglig leder når ansettelse av daglig leder hører under styret. Det samme gjelder når styret fastsetter lønn og godtgjørelse til andre ledende ansatte. Se § 6-19 første ledd tredje og fjerde punktum.

Generalforsamling i allmennaksjeselskaper skal avholdes som fysisk møte, jf. forutsetningsvis blant annet allmennaksjeloven § 5-8 første ledd. Aksjeeiere har rett til å møte i generalforsamling, enten selv eller ved fullmektig, jf. § 5-2. Møteretten kan ikke begrenses i vedtektene. På generalforsamling skal styreleder, daglig leder og lederen for bedriftsforsamlingen være til stede, jf. § 5-5 første ledd. Styremedlemmer og medlemmer av bedriftsforsamlingen har rett til å være til stede på generalforsamling.

Allmennaksjeloven § 5-15 har bestemmelser om ledelsens opplysningsplikt på generalforsamlingen. Bestemmelsen tilsvarer i all hovedsak

aksjeloven § 5-15. Det vises til omtalen av aksjeloven § 5-15 ovenfor.

Med mindre annet følger av selskapets vedtekter, kan styret beslutte at aksjeeierne kan delta i generalforsamling ved bruk av elektroniske hjelpemidler, herunder at de kan utøve sine rettigheter som aksjeeiere elektronisk, jf. allmennaksjeloven § 5-8 a første ledd. Styret kan bare treffe slik beslutning dersom styret sørger for en forsvarlig avholdelse av generalforsamlingen, og at det foreligger systemer som sikrer at lovens krav til generalforsamlingen er oppfylt. Etter § 5-8 b første punktum kan det fastsettes i vedtektene at aksjeeiere kan forhåndsstemme, herunder ved bruk av elektronisk kommunikasjon.

Allmennaksjeloven § 6-38 inneholder nærmere saksbehandlingsregler for bedriftsforsamlingen. Bedriftsforsamlingens leder skal innkalle til møte så ofte som nødvendig, og dessuten når minst en seksdel av medlemmene eller styret krever det. Styrets leder og daglig leder har plikt til å være til stede på møte i bedriftsforsamlingen, med mindre det er åpenbart unødvendig eller ved gyldig forfall. Allmennaksjeloven § 6-38 har ikke bestemmelser om at behandlingen av saker i bedriftsforsamlingen kan skje skriftlig. Etter allmennaksjeloven § 6-37 fjerde ledd fjerde punktum kan Kongen gi forskrifter om saksbehandlingen i bedriftsforsamlingen. Slik forskrift er ikke gitt. Bestemmelsene i allmennaksjeloven § 6-38 gjelder tilsvarende for bedriftsforsamling i aksjeselskaper, jf. aksjeloven § 6-35.

Samvirkelova

Styret i samvirkeforetak skal behandle saker i møte, jf. samvirkelova § 82 første ledd første punktum. Saker kan behandles på annen måte enn i møte dersom styrelederen mener at saken kan legges frem skriftlig eller tas opp på annen fullgod måte. Årsregnskap og årsmelding (årsberetning) skal alltid behandles i møte, jf. § 82 første ledd annet punktum. Etter § 82 annet ledd annet punktum kan hvert styremedlem og daglig leder kreve saksbehandling i møte. Etter samvirkelova § 82 femte ledd kan bestemmelsene i § 82 fravikes i vedtektene. Vedtektsfriheten kan brukes til å fastsette andre saksbehandlingsrutiner for styret. Forutsetningen er at saksbehandlingsrutinene er forsvarlige, jf. Ot.prp. nr. 21 (2006–2007) side 289.

Årsmøte i samvirkeforetak skal avholdes ved fysisk møte, jf. forutsetningsvis av blant annet samvirkelova § 45. Etter samvirkelova § 36 første ledd har medlemmer rett til å møte i årsmøte. Medlemmene kan også møte ved fullmektig, med mindre vedtektene forbyr dette. Styreleder og

daglig leder skal være til stede på årsmøte, jf. § 40 første ledd. Andre styremedlemmer har rett til å være til stede. Etter § 101 har revisor plikt til å delta i årsmøte når det skal behandles saker som gjør dette nødvendig. Ut over dette har revisor rett til å møte i årsmøte.

Samvirkelova § 51 har regler om opplysningsplikt for ledelsen på årsmøte. Et medlem kan blant annet kreve at styremedlemmer og daglig leder gir tilgjengelige opplysninger om forhold som kan innvirke på vurderingen av godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen.

For samvirkeforetak med færre enn 20 medlemmer åpner samvirkelova § 43 for at årsmøtet kan avgjøre saker uten personlig fremmøte. Dette gjelder likevel bare dersom styret finner at saken kan behandles forsvarlig ved at den blir lagt frem skriftlig for medlemmene til avgjørelse. Etter § 43 annet ledd fjerde punktum skal medlemmene gjøres kjent med at de kan kreve at saken blir lagt frem for et årsmøte som blir holdt med personlig fremmøte.

Adgangen etter § 43 gjelder i utgangspunktet både for ordinært og ekstraordinært årsmøte. Er det tale om ekstraordinært årsmøte som er krevd av minst en tidel av medlemmene eller revisor etter § 42 andre ledd, må styret likevel innkalle til fysisk årsmøte dersom den eller de som har krevd ekstraordinært årsmøte, krever eller forutsetter det, jf. Ot.prp. nr. 21 (2006–2007) side 277.

Etter samvirkelova §§ 62 og 63 kan det fastsettes i vedtektene at samvirkeforetaket skal ha representantskap og kontrollkomité. I vedtektene kan det fastsettes nærmere regler om saksbehandlingen i representantskapet og kontrollkomiteen. Dersom vedtektene ikke sier noe annet, gjelder reglene om saksbehandlingen i styret så langt de passer.

Selskapsloven

For styret i ansvarlige selskaper følger det forutsetningsvis av selskapsloven § 2-16 at styremøte skal skje ved fysisk oppmøte. Bestemmelsen gjelder tilsvarende for styret i kommandittselskaper, jf. selskapsloven § 1-1 annet ledd.

Det følger av forarbeidene til selskapsloven § 2-11 at selskapsmøtet i ansvarlige selskaper som hovedregel skal behandle saker i møte, jf. Ot.prp. nr. 47 (1984–85) side 42 til 43. Etter § 2-11 fjerde ledd første punktum kan beslutninger treffes av selskapsmøtet på annen måte enn i møte dersom saken haster så mye at det ikke er tid til å holde møte med rimelig varsel. Det samme gjelder ved enstemmighet mellom

deltakerne dersom selskapet ikke har ansatte-valgte medlemmer i selskapsmøtet, jf. § 2-11 fjerde ledd annet punktum.

Selskapsloven §§ 3-6 flg. har bestemmelser om selskapsmøte i kommandittselskaper. Bestemmelsene har ikke regler om behandlingsmåten i selskapsmøte. De alminnelige reglene om selskapsmøte i selskapsloven kapittel 2 gjelder imidlertid tilsvarende for selskapsmøte i kommandittselskaper dersom ikke annet følger av kapittel 3, jf. § 1-1 annet ledd. Det er lagt til grunn i juridisk teori at § 2-11 fjerde ledd om avholdelse av selskapsmøte på annen måte enn i møte, gjelder tilsvarende for selskapsmøte i kommandittselskaper, jf. Bråthen, Jussens Venner 1987, side 56 til 99.

Stiftelsesloven

Stiftelsesloven § 31 har regler for styrets saksbehandling. Hovedregelen er at styret skal behandle saker i møte, jf. § 31 annet ledd. Saken kan behandles på annen måte enn i møte, hvis styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve møtebehandling, jf. § 31 tredje ledd annet punktum.

Etter stiftelsesloven § 36 kan det fastsettes i vedtektene at stiftelsen skal ha andre organer enn styre og daglig leder. Paragrafen angir ikke nærmere krav til behandlingsmåten for saker i slike organer, men regler om dette kan fastsettes i vedtektene. I Ot.prp. nr. 15 (2001–2002) på side 110 står det:

«I noen tilfeller kan det være naturlig at vedtektene oppstiller visse regler om saksbehandlingen, og man kan heller ikke se bort fra at det for enkelte organer kan være naturlig å falle tilbake på noen av lovens saksbehandlingsregler for styret.»

Finansforetaksloven

Finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, reguleres i stor grad av allmennaksjelovens regler. Blant annet gjelder reglene om styrets saksbehandling i allmennaksjeloven § 6-19 for slike finansforetak, jf. finansforetaksloven § 8-7 annet ledd. Det samme gjelder reglene om aksjeeiernes møterett i allmennaksjeloven § 5-2 og reglene om møte i generalforsamling i allmennaksjeloven §§ 5-5 til 5-16, jf. finansforetaksloven § 8-3 første ledd. Det vises

til omtalen ovenfor av allmennaksjelovens bestemmelser om styremøte og generalforsamling.

I vedtektene til et finansforetak kan det angis at den daglige ledelse skal være et kollegialt organ (direksjon), jf. finansforetaksloven § 8-13 første ledd. Etter § 8-13 fjerde ledd gjelder allmennaksjeloven § 6-19 første ledd første punktum og annet ledd tilsvarende for direksjonens saksbehandling. Det betyr blant annet at behandlingen av saker i direksjonen som hovedregel skal skje i fysisk møte. Det vises til omtalen av allmennaksjeloven § 6-19 over.

Statsforetaksloven

Etter reglene om avholdelse av styremøte i statsforetaksloven § 24 skal styrets leder sørge for at styret holder møte så ofte det trengs. Om styret ikke for enkelte tilfeller bestemmer noe annet, har administrerende direktør rett til å være til stede og uttale seg.

Statsforetaksloven kapittel 8 (§§ 38-42) regulerer foretaksmøte. Statsforetakslovens regler om foretaksmøtet forutsetter at møte skal holdes som et fysisk møte der departementets representant deltar sammen med foretakets ledelse. Foretakets styre, administrerende direktør og revisor har rett til å være til stede og til å uttale seg. Disse har, med enkelte unntak, også plikt til å delta.

I statsforetaksloven kapittel 7 (§§ 33-37) er det regler om bedriftsforsamlingen i statsforetaket. Etter statsforetaksloven § 36 første ledd skal bedriftsforsamlingens leder innkalle til møte så ofte som nødvendig, og dessuten når minst en seksdel av medlemmene eller styret krever det. Om ikke annet er bestemt, har styremedlem, observatør og administrerende direktør rett til å være til stede og til å uttale seg på bedriftsforsamlingens møte. Med enkelte unntak har styreleder og administrerende direktør plikt til å være til stede.

Revisorloven

I revisjonspliktige foretak skal styret hvert år ha et møte med revisor uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen er til stede, jf. revisorloven § 2-3 første ledd første punktum. Dersom et flertall av styrets medlemmer også inngår i foretakets daglige ledelse, skal likevel hele styret, med unntak av daglig leder, delta i møtet, jf. § 2-3 første ledd annet punktum.

I møtet skal styret og revisor drøfte regnskapsmessige forhold der revisor ser vesentlige svakheter og mangler ved den daglige ledelsens

vurderinger, samt andre forhold revisor mener styret bør informeres om, jf. § 2-3 annet ledd.

Enkelte regnskapspliktige er unntatt fra plikten til å holde årlig møte mellom styret og revisor, jf. § 2-3 tredje ledd. Blant annet gjelder ikke møteplikten for regnskapspliktige som regnes som «små foretak» etter regnskapsloven § 1-6.

4.2 Utenlandsk rett

Covid-19-utbruddet har ført til at det er gjennomført eller foreslått gjennomført midlertidige unntak fra krav til fysisk møte mv. i flere jurisdiksjoner. I det følgende gis en kort oppsummering av slike reguleringer.

Sverige

Lag (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor gir bestemmelser med formål å tilrettelegge for at generalforsamling og årsmøte i svenske aksjeselskaper, samvirkeforetak mv. kan gjennomføres på en måte som minimerer risikoen for spredning av covid-19, jf. § 1. Loven åpner for utvidet bruk av stemmegivning ved fullmakt og postgang. I utkast til lagrådsremiss *Fler tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor* foreslås endringer i lag (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor. Det foreslås blant annet regler om gjennomføring av generalforsamling i digitalt møte, kombinert med stemmegivning ved postgang, se side 13 flg. Det foreslås også at generalforsamling kan gjennomføres kun ved hjelp av postgang, se nærmere omtale på side 15 flg.

Danmark

Lov 7. april 2020 nr. 385 om bemyndigelse til midlertidig fravigelse af virksomheders pligter på selskabs- og regnskabsområdet i forbindelse med covid-19 gir erhvervsministeren (nærings- og handelsminister) fullmakt til å fastsette regler om fravigelse av plikter i selskaps- og regnskapslovgivningen. Slike regler er gitt i bekendtgørelse 7. april 2020 nr. 393 om midlertidig fravigelse af virksomheders pligter på selskabs- og regnskabsområdet på Erhvervsstyrelsens område i forbindelse med covid-19. Etter § 8 kan ledelsen beslutte at generalforsamling skal avholdes uten fysisk oppmøte.

Finland

Lag om temporär avvikelse från aktiebolagslagen, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om andelslag, föreningslagen och vissa andra sammanslutningslagar i syfte att begränsa spridningen av covid-19-epidemin ble vedtatt 24. april 2020 og trådte i kraft 1. mai 2020. Loven gjelder til og med 30. september 2020. Loven åpner blant annet for utvidet bruk av fullmaktsttemmegivning, bruk av forhåndsstemmer eller elektronisk deltakelse.

Andre jurisdiksjoner

Det er også gjennomført lignende lovgivning i andre jurisdiksjoner. I artikkelen *Covid-19-Crisis and Company Law – Towards Virtual Shareholder Meetings*¹, utgitt ved University of Luxembourg Faculty of Law, Economics & Finance WPS 2020–007, side 13 flg., fremgår det at Frankrike, Italia, Luxembourg, Sveits, Tyskland og Østerrike har gjennomført bestemmelser som åpner for at generalforsamling og annet selskapsmøte kan avholdes uten fysisk oppmøte.

4.3 Forslaget i høringsnotatet

Generelt

I høringsnotatet punkt 3.2 ble det foreslått bestemmelser som åpner for at styremøte, generalforsamling, årsmøte, selskapsmøte, foretaks-møte, bedriftsforsamlingsmøte og møte i andre foretaksorganer kan avholdes på annen måte enn ved fysisk oppmøte. Det ble vist til at pålegg og anbefalinger fra myndighetene som følge av utbruddet av covid-19 forhindrer eller vanskelig-gjør gjennomføringen av fysisk møte i foretaksorganer.

Forslaget i høringsnotatet innebærer at de midlertidige bestemmelsene om unntak fra fysisk møte mv. i forskriftene til koronaloven, med enkelte tilpasninger, videreføres. For generalforsamling og årsmøte ble det imidlertid foreslått at styret bare kan vedta gjennomføring uten fysisk oppmøte dersom dette er nødvendig for å avholde generalforsamling eller årsmøte. I tillegg ble det foreslått at styret skal sørge for at avholdelse av generalforsamling eller årsmøte er forsvarlig.

¹ https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3576707

Styremøte og møte i andre foretaksorganer enn generalforsamling og årsmøte

I høringsnotatet foreslo departementet at styrets leder kan beslutte at enhver sak skal behandles ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen betryggende måte uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Departementet foreslo også at styremedlemmene så vidt mulig skal kunne delta i en samlet behandling av saken. Forslaget innebærer at retten som styremedlemmer og daglig leder har etter foretakslovgivningen til å kreve at styrebehandling skal skje i fysisk møte, ikke gjelder. Forslaget innebærer også at styreleder kan beslutte at saker som etter foretakslovgivningen skal behandles i fysisk møte, skal behandles på annen måte.

Videre ble det foreslått at hvert enkelt styremedlem har rett til å delta i styrebehandling uten å møte fysisk i de tilfeller hvor styreleder beslutter at styrebehandlingen skal skje i fysisk møte. Det samme ble foreslått for andre som har rett eller plikt til å delta i behandlingen av den enkelte sak.

I tillegg foreslo departementet at reglene om styrebehandling uten fysisk oppmøte bør gjelde tilsvarende for selskapsmøte, bedriftsforsamlingsmøte og møte i andre foretaksorganer så langt de passer. Det samme gjelder styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

Generalforsamling og årsmøte

Departementet foreslo i høringsnotatet at styret kan bestemme at generalforsamling eller årsmøte kan avholdes helt eller delvis uten fysisk oppmøte, herunder ved bruk av elektroniske hjelpemidler. Det ble også foreslått at styret bare kan treffe slik beslutning dersom det anses «nødvendig» for å kunne avholde generalforsamling eller årsmøte. Dette vilkåret innebærer en endring fra bestemmelsene i unntaksforskriftene. Departementet skrev følgende om nødvendighetsvilkåret i høringsnotatet side 14:

«Vilkåret om nødvendighet må anses oppfylt dersom avholdelse av generalforsamlingen eller årsmøtet ved fysisk oppmøte er i strid med myndighetenes restriksjoner, råd eller anbefalinger knyttet til utbruddet av covid-19. Det samme gjelder dersom slike restriksjoner, råd eller anbefalinger forhindrer eller vanskeliggjør at aksjeeiere eller medlemmer kan delta ved fysisk oppmøte. Eksempler på dette kan være reiserestriksjoner eller bestemmelser

som gjør at en aksjeeier eller et medlem må sitte i karantene dersom vedkommende deltar ved fysisk oppmøte på generalforsamlingen eller årsmøtet.»

Departementet la videre til grunn at styret må sørge for at aksjeeieres og medlemmers rettigheter ivaretas når generalforsamling eller årsmøte avholdes på annen måte enn fysisk møte. Det ble derfor foreslått at styret skal sørge for at avholdelse av generalforsamling eller årsmøte er «forsvarlig». Videre på side 14 i høringsnotatet står det:

«Kravet om forsvarlighet kan innvirke på hvilke metoder styret kan bestemme skal tas i bruk. Løsningene som benyttes må være egnet til å sikre at aksjeeiere og medlemmer har mulighet til å ivareta sine interesser. Sentralt er at aksjeeierne har mulighet til å delta og stemme.»

Forslagene innebærer at styret kan avgjøre hvilken behandlingsmåte som skal benyttes ved avholdelse av generalforsamling eller årsmøte, så lenge løsningen gjør at avholdelse av møte er forsvarlig. I dette ligger at styret konkret må vurdere om bruk av digitale møteapplikasjoner, video- eller telefonmøte eller andre løsninger er forsvarlige i det enkelte tilfellet. I høringsnotatet ble det vist til hensynet til eierdemokrati, og at det «normalt ikke er forsvarlig med utelukkende skriftlig saksbehandling av saker som skal behandles av generalforsamlinger eller årsmøtet, ut over de muligheter som finnes i gjeldende lovverk». I tillegg foreslo departementet at styret kan beslutte at stemmegivning skal skje ved bruk av forhåndsstemmer, også der det etter loven krever fastsettelse i vedtekter.

Departementet viste i høringsnotatet til at behandlingsmåten kan innvirke på rettigheter og muligheter aksjeeiere og medlemmer normalt har på generalforsamling eller årsmøte. Dette omfatter eksempelvis aksjeeieres og medlemmers talerett, og ledelsens opplysningsplikt. Departementet skrev i høringsnotatet på side 15 at «[s]tyret må sørge for at slike rettigheter ivaretas så langt som praktisk mulig, og at aksjeeierne og medlemmene mottar tilstrekkelig informasjon til å kunne vurdere de saker som skal behandles på generalforsamlingen eller årsmøtet».

Til sist foreslo departementet å videreføre bestemmelser i unntaksforskriftene om at stemmegivning og deltakelse skal kontrolleres på betryggende måte.

4.4 Høringsinstansenes syn

Landsorganisasjonen i Norge (LO) skriver at de forutsetter at det tydelig settes krav til at medlemmer i styrende organer, særlig ansattevalgte, faktisk har teknisk mulighet til å delta i behandlingen. LO viser til at dette gjelder både tilgang til fysisk utstyr og kunnskap om hvordan det fungerer.

Videre skriver LO at de har erfart at ikke alle selskaper følger saksbehandlingsreglene. LO ber om en tydeliggjøring av at disse gjelder:

«Det gjelder særlig det enkelte medlems rett til å kreve en sak behandlet jf aksjelovene § 6-20 andre ledd og morselskapets forhold til datterselskap, jf. aksjelovene § 6-16 andre ledd.»

LO viser også til hovedavtalens regler om informasjon og drøfting med tillitsvalgte så tidlig som mulig om saker som gjelder arbeidsforhold og sysselsetting. De skriver videre at «det er god saksforberedelse at protokoller fra drøftingsmøter er del av saksdokumentene til styremøter».

Advokatfirmaet Schjødt AS (Schjødt) støtter i hovedsak forslaget i høringsnotatet. Schjødt skriver at loven bør inneholde unntak fra styremedlemmers og daglig leders rett til å kreve styrebehandling i fysisk møte for å unngå tolkningstvill. Videre ber Schjødt departementet vurdere om det bør gjøres unntak fra forslaget om at styreleder alene kan avgjøre behandlingsmåten. Hensynet til smittevern kan etter Schjødts syn tilsi «at fleirtallet av styremedlemmene bør ha det avgjerande ordet».

Schjødt uttaler videre at det bør gå klart frem av loven at deltakerne ikke kan kreve fysisk generalforsamling eller årsmøte dersom styret har kommet til at det er nødvendig og forsvarlig å gjennomføre generalforsamling eller årsmøte uten personlig fremmøte.

Schjødt skriver at spørsmålet om ren skriftlig saksbehandling i generalforsamling er forsvarlig, må vurderes konkret. Schjødt uttaler:

«Svært mange aksjeselskap har berre éin eller yttarst få aksjeeigarar. I slike tilfelle kan reint skriftleg saksbehandling etter omstenda vere fullt forsvarleg. Dersom det er større aksjespreiing, er vi samde i at reint skriftleg behandling normalt ikkje vil vere forsvarleg, særleg dersom generalforsamlinga skal behandle kontroversielle saker. Det sentrale er at det blir lagt til rette for meningsutveksling før stemmegivinga. Dersom det er svært mange aksjeeigarar, kan situasjonane

dessutan vere at heller ikkje bruk av enkle elektroniske løysingar (telefon, videokonferanse mv.) vil vere forsvarleg.»

Til slutt foreslår Schjødt at det bør fremgå av loven at innkallingen skal inneholde opplysninger om fremgangsmåten for å delta og stemme.

Advokatfirmaet Haavind AS (Haavind) støtter formålet med loven og er i det vesentligste enig i forslagene. Haavind uttaler at de erfarer at det i liten grad finnes etablerte systemer for deltakelse på generalforsamling ved toveiskommunikasjon underveis. Ifølge Haavind har praktiske utfordringer med å tilrettelegge for toveiskommunikasjon medført at flere større børsnoterte selskaper har innkalt til fysisk generalforsamling, samtidig som de på det sterkeste har anmodet aksjeeierne om ikke å møte fysisk. Dette til tross for de midlertidige forskriftene som er gitt i medhold av koronaloven.

Haavind skriver videre at lovforslaget ikke bidrar til å avklare rekkevidden av aksjeeierens rett til å delta i generalforsamling. Haavind foreslår følgende:

«[D]et presiseres i proposisjonen at kravet om at aksjeeierne skal kunne «delta» vil kunne vere ivaretatt selv om generalforsamlingen må avholdes uten mulighet for toveiskommunikasjon underveis. Forutsetningen må i alle tilfelle vere at styret har vurdert forsvarligheten ved slik avholdelse, og konkludert med at løsningsen anses nødvendig grunnet situasjonen.»

Finans Norge støtter forslaget til regler som tilrettelegger for at generalforsamling, styremøte og bedriftsforsamlingsmøte kan gjennomføres digitalt. Finans Norge uttaler at de deler departementets vurdering om at det bør utvises tilbakeholdenhet med at generalforsamling og årsmøte avholdes bare ved skriftlig saksbehandling, og viser til risikoen for svekket eierdemokrati.

Stiftelsestilsynet uttaler at utformingen av forslaget til § 5-2 første ledd i høringsnotatet kan gi inntrykk av at styreleder får større makt enn det «lovgyevar eigentleg har meint og kva dei reelle omsyn som ligg bak behovet for den mellombelse lova tilseier». Stiftelsestilsynet foreslår at det oppstilles et nødvendighetsvilkår for styreleders valg av behandlingsmåte:

«Når den tryggleiksventilen som ligg i at styremedlemmer og dagleg leiar kan krevje møtehandsaming vert fjerna og all makt vert lagt til styreleiar, må denne nye «maktposisjonen»

knyttast opp mot eit vilkår om at det er «nødvendig» for stiftelsen å tvinge gjennom hand-saming av ei sak sjølv om nokon av styre-medlemmene meiner det er uforsvarleg. Eit slik «nødvendigheitsvilkår» er teke inn i lovforslaget § 2-3 første ledd. Eit slik vilkår må også gå fram av § 5-2 første ledd. Vi kan ikkje sjå at det utgjer nokon avgjerande forskjell at § 2-3 gjeld generalforsamling, og ikkje styre. Vi minner om at styret er det øvste organ i alle stiftelsar.»

Oslo byfogdembete viser til at tingretten etter aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 5-9 annet ledd på nærmere vilkår har myndighet til å innkalle til generalforsamling. Dette gjelder når styret eller bedriftsforsamlingens leder ikke innkaller generalforsamling som skal avholdes etter aksjeloven eller allmennaksjeloven, vedtekter eller tidligere beslutning av generalforsamlingen, og et styre-medlem, medlem av bedriftsforsamlingen, daglig leder, revisor som reviderer selskapets årsregnskap eller en aksjeeier krever dette. Dersom vilkårene er oppfylt, oppnevner normalt retten en medhjelper til å forestå innkallingen. Oslo byfogdembete viser til at beslutningskompetansen til å vedta gjennomføring av generalforsamling etter lovforslaget tilligger styret. De uttaler at dette kan føre til at retten er forhindret fra å gjennomføre generalforsamling på en betryggende måte av hensyn til smittevernet. Oslo byfogdembete foreslår at det tas inn i loven at tingretten kan kalle inn til generalforsamling etter reglene i forslaget som gjelder for styret, i tilfeller hvor tingretten beslutter å innkalle til generalforsamling etter aksjeloven § 5-9.

Samfunnsbedriftene støtter forslaget om at det legges til rette for saksbehandling uten fysisk møte og ved bruk av elektroniske hjelpemidler, og at det gjøres unntak fra kravet til fysisk møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

Wikborg Rein Advokatfirma AS (Wikborg Rein) uttaler at de overordnet støtter departementets forslag. Wikborg Rein har to innspill til forslaget om unntak fra krav til fysisk møte mv. For det første skriver Wikborg Rein at det bør komme til uttrykk i lovens ordlyd dersom det for rent skriftlig saksbehandling skal være en høyere terskel for styrets forsvarlighetsvurdering enn ved andre behandlingsmåter. Wikborg Rein uttaler:

«Vi bemerker at en behandling med skriftlig forhåndsstemme kombinert med anledning for aksjeeierne til å stille spørsmål til selskapet ved skriftlig henvendelse kan være en praktisk

form for avholdelse av generalforsamling. Ut fra hensynet til selskapenes behov for forutberegnelighet og for å kunne planlegge gjennomføringen av en generalforsamling, gir reglene om forenklet behandling i § 5-7 som følge av enkeltaksjeeieres «vetorett» mot behandlingsformen ikke alltid en hensiktsmessig løsning i selskaper med et visst antall aksjeeiere. Forsvarligheten av en rent skriftlig behandling må vurderes konkret, ut fra saks-type, aksjonærsammensetning osv. Mot denne bakgrunn stiller vi spørsmål ved grunnlaget for å hevde at slik behandling «normalt» ikke er forsvarlig.»

For det andre skriver Wikborg Rein at dersom det skal gjelde et ubetinget krav til autentisering av avsenderen ved skriftlig forhåndsstemme, bør dette fremgå av lovteksten.

4.5 Departementets vurdering

4.5.1 Innledning

Høringsinstansene er gjennomgående positive til forslaget i høringsnotatet om regler som gjør unntak fra krav til fysisk møte i foretakslovgivningen. Departementet opprettholder, med enkelte tilpasninger, forslaget i høringsnotatet om at det gis regler som åpner for at styremøte, generalforsamling, årsmøte, selskapsmøte, foretaksmøte, møte i bedriftsforsamlingen og møte i andre foretaksorganer kan avholdes på annen måte enn ved fysisk deltakelse.

4.5.2 Styremøte og møte i andre foretaksorganer enn generalforsamling og årsmøte

Stiftelsestilsynet har kommentert forslaget til § 5-2 første ledd i høringsnotatet om at styrets leder i stiftelser «kan beslutte at styret skal behandle og avgjøre enhver sak ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen betryggende måte uten at styre-medlemmene er fysisk samlet». Samme ordlyd sto i høringsnotatet § 2-2, § 3-2, § 4-2 og § 6-2 hva gjelder aksjeloven og allmennaksjeloven, samvirkelova, selskapsloven og statsforetaksloven.

Stiftelsestilsynet skriver at de forstår forslaget til § 5-2 første ledd i høringsnotatet dithen at styreleder kan kreve gjennomføring av styremøte ved skriftlig saksbehandling selv om de andre styre-medlemmene mener at dette er uforsvarlig og ønsker annen behandlingsmåte. Stiftelsestilsynet

foreslår et tilsvarende nødvendighetsvilkår for styrebehandling som det som er foreslått for generalforsamling, jf. forslaget til § 2-3 første ledd annet punktum i høringsnotatet, ettersom styret er øverste organ i stiftelser.

Departementet ser at forslaget til § 5-2 første ledd i høringsnotatet, og de tilsvarende bestemmelsene i forslaget til § 2-2, § 3-2, § 4-2 og § 6-2 i høringsnotatet, kan leses slik at styreleder alltid kan bestemme at styrebehandlingen skal skje ved skriftlig saksbehandling uavhengig av den eller de saker som skal behandles.

Etter departementets vurdering må styreleder vurdere behandlingsmåten ut fra den eller de saker som skal behandles. Det avgjørende er at behandlingsmåten i det enkelte tilfelle sikrer en forsvarlig saksbehandling.

For å tydeliggjøre dette foreslår departementet en bestemmelse om at «[b]ehandlingsmåten skal være betryggende». Det vises til forslaget til § 2-2 første ledd annet punktum, § 3-2 første ledd annet punktum, § 4-2 første ledd annet punktum, § 5-2 første ledd annet punktum og § 6-2 første ledd annet punktum.

Kravet om at behandlingsmåten skal være betryggende, innebærer at skriftlig saksbehandling ved sirkulasjon av dokumenter ikke bør brukes dersom sakens karakter tilsier at styremedlemmene bør kommunisere direkte med hverandre ved behandlingen av saken. Behandlingsmåten må etter departementets syn vurderes konkret ut fra om den ivaretar eventuelle behov styremedlemmene vil ha for å diskutere saken, både om beslutningsgrunnlaget og vedtakets innhold. Ved vurderingen av valg av behandlingsmåte skal innspill fra styremedlemmene vektlegges.

Etter departementets syn vil krav om at behandlingsmåten for saker i styret skal være betryggende, ivareta hensynet til øvrige styremedlemmer. Departementet foreslår derfor ikke et nødvendighetsvilkår i reglene om styrebehandling i stiftelser.

Schjødt ber om at det vurderes om det bør gjøres unntak fra forslaget om at styreleder alene kan beslutte behandlingsmåten for styrebehandlingen. Etter Schjødts syn kan smittevernhensyn tilsi at et flertall av styremedlemmene bør ha beslutningskompetansen.

Normalordningen i foretakslovgivningen er at styreleder beslutter behandlingsmåten for styrebehandlingen. Departementet ser at det kan være grunner til at myndigheten etter dette lovforslaget bør ligge hos styret. Det reiser imidlertid problemstillinger om hvordan styret skal treffe en

slik beslutning. Departementet kan heller ikke se at smittevernhensyn nødvendiggjør at styret har beslutningskompetansen. Departementet viser til at dette lovforslaget omfatter bestemmelser som gir det enkelte styremedlem rett til å kreve å få delta i møte ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede, dersom styreleder beslutter at styrebehandlingen skal skje i fysisk møte. Tilsvarende gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta. Dette vil ivareta smittevernhensynet for styremedlemmene og andre som deltar i styrebehandlingen. Departementet viser for øvrig til forslaget over om å ta inn krav i loven om at behandlingsmåten styreleder velger skal være betryggende. Som det fremgår skal styreleder ved vurderingen vektlegge innspill fra øvrige styremedlemmer. Departementet opprettholder derfor forslaget om at myndigheten til å beslutte behandlingsmåte for styrebehandlingen tilligger styrets leder. Se forslaget til § 2-2 første ledd første punktum, § 3-2 første ledd første punktum, § 4-2 første ledd første punktum, § 5-2 første ledd første punktum og § 6-2 første ledd første punktum, og merknadene til bestemmelsene.

I høringsnotatet foreslo departementet at styremedlemmene så vidt mulig skal få delta i en samlet behandling av de saker som behandles. Bestemmelsen svarer til aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 6-19 annet ledd første punktum. Om bestemmelsene står det i NOU 1996: 3 punkt 13.5.2:

«Dette innebærer at behandlingsformen såvidt mulig bør legges opp slik at hvert enkelt styremedlem gis anledning til å fremføre sin sak overfor de andre styremedlemmene slik at disse kjenner de andre medlemmenes syn før avgjørelsen treffes. Styrebehandling uten møte må selvsagt ikke føre til at enkelte av styremedlemmene holdes unna saksbehandlingen eller ikke får fremmet sine synspunkter. Ved avgjørelsen om det skal legges opp til en behandlingsform hvor ikke alle deltar samtidig, må det bl.a ses hen til sakens karakter.»

Ingen av høringsinstansene har innvendinger mot forslaget. Departementet opprettholder forslaget. Se forslaget til § 2-2 første ledd tredje punktum, § 3-2 første ledd tredje punktum, § 4-2 første ledd tredje punktum, § 5-2 første ledd tredje punktum og § 6-2 første ledd tredje punktum, og merknadene til bestemmelsene.

Schjødt viser til at styremedlemmer og daglig leder etter foretakslovgivningen har rett til å kreve styrebehandling i fysisk møte. Schjødt foreslår at det tas inn et uttrykkelig unntak fra dette i loven for å unngå tolkningstvil. Det er ikke andre høringsinstanser som har kommet med lignende innspill.

Det følger av forslagene til bestemmelser om unntak fra krav til fysisk styremøte mv., at styrets leder kan beslutte at styret skal behandle og avgjøre «enhver sak» uten fysisk oppmøte. Etter forslaget til § 1-3 går bestemmelser i denne loven ved motstrid foran bestemmelser i lover som nevnt i forslaget til § 1-2. Det betyr at styreleders myndighet etter denne loven til å bestemme at styrebehandlingen skal skje uten fysisk oppmøte, går foran retten styremedlemmer og andre har til å kreve fysisk møte etter foretakslovgivningens ordinære bestemmelser. Departementet viser for øvrig til forslaget over om å ta inn krav i loven om at behandlingsmåten styreleder velger skal være betryggende. Som det fremgår skal styreleder ved vurderingen vektlegge innspill fra styremedlemmene om behandlingsmåte. Gjennomføres styrebehandlingen uten at kravet til betryggende behandlingsmåte er oppfylt, er dette en saksbehandlingsfeil. Ugyldighetsspørsmålet avgjøres i tilfelle i tråd med alminnelige prinsipper i selskapsretten. På denne bakgrunn er det etter departementets syn ikke nødvendig å ta inn Schjødts forslag i loven.

LO skriver at det forutsettes at det settes tydelige krav til at medlemmer i styrende organer, særskilt ansattevalgte, faktisk har teknisk mulighet til å delta i behandlingen. LO skriver også:

«LO har, dessverre, erfart at ikke alle selskaper følger saksbehandlingsreglene og ber om at det tydeliggjøres at disse fullt ut gjelder. Det gjelder særlig det enkelte medlems rett til å kreve en sak behandlet jf aksjelovene § 6-20 andre ledd og morselskapets forhold til datterselskap, jf aksjelovene § 6-16 andre ledd.»

Departementet deler LOs vurdering av at grunnleggende krav til saksbehandling i foretakslovgivningen gjelder for styrets saksbehandling uavhengig av behandlingsmåte, også der styreleder beslutter styrebehandling uten fysisk oppmøte etter dette lovforslaget. Det omfatter blant annet krav til saksforberedelse, vedtaksførhet og protokollering. Kravet til betryggende behandlingsmåte innebærer at styreleder må sørge for at saksbehandlingen er slik at styremedlemmene har praktisk mulighet til å delta.

I høringsnotatet foreslo departementet at unntak fra krav til fysisk styrebehandling bør gjelde tilsvarende for selskapsmøte, møte i bedriftsforsamlingen og møte i andre foretaksorganer. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget. Departementet opprettholder forslaget. Det vises til forslaget til § 2-4, § 3-4, § 4-4, § 5-3, § 6-3 og § 6-4, og merknadene til bestemmelsene.

Departementet foreslo også at det bør gjelde unntak fra krav til fysisk møte med revisor etter revisorloven § 2-3. *Samfunnsbedriftene* støtter forslaget. Øvrige høringsinstanser har ikke kommentert forslaget. Departementet opprettholder forslaget. Det vises til forslaget til § 2-2 tredje ledd, § 3-2 fjerde ledd, § 4-2 tredje ledd, § 5-2 fjerde ledd og § 6-2 fjerde ledd og merknadene til bestemmelsene.

4.5.3 Generalforsamling og årsmøte

Departementet foreslo i høringsnotatet at styret kan bestemme at generalforsamling eller årsmøte kan avholdes helt eller delvis uten fysisk oppmøte, herunder ved bruk av elektroniske hjelpemidler. Forslaget innebærer at aksjeeiernes rett til å møte på generalforsamling etter aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 5-2 første ledd kan tilsettes ved styrebeslutning. Tilsvarende gjelder for medlemmenes rett til å møte på årsmøte i samvirkeforetak etter samvirkelova § 36 første ledd første punktum.

Schjødt fremholder at det bør fremgå av lovteksten at aksjeeiere og medlemmer ikke kan kreve fysisk møte dersom styret har kommet til at det er nødvendig og forsvarlig å avholde generalforsamling eller årsmøte uten fysisk oppmøte.

Som nevnt i punkt 4.5.2, vil bestemmelser i denne loven ved motstrid gå foran bestemmelser i lover som nevnt i forslaget § 1-2, jf. forslaget til § 1-3. Det betyr at styrets myndighet etter denne loven til å bestemme at generalforsamling eller årsmøte skal avholdes uten fysisk oppmøte, går foran aksjeeieres og medlemmers rett til å møte fysisk på generalforsamling eller årsmøte. På denne bakgrunn er det etter departementets syn ikke påkrevd å ta inn de unntakene som Schjødt foreslår. Se forslaget til § 2-3 første ledd og § 3-3 første ledd og merknadene til bestemmelsene.

Oslo byfogdembete foreslår at tingretten i tilfeller der de innkaller til generalforsamling, på samme måte som styret, skal kunne bestemme at generalforsamling skal avholdes på annen måte enn ved fysisk oppmøte.

Departementet er enig med Oslo byfogdembete i at tingretten bør ha tilsvarende kompetanse som styret, der tingretten har plikt til å innkalle til generalforsamling og årsmøte. Hensynene som begrunner at styret skal kunne bestemme at generalforsamling eller årsmøte avholdes uten fysisk oppmøte, gjelder tilsvarende der tingretten innkaller til generalforsamling eller årsmøte. Det samme gjelder for andre som etter lov eller vedtekter har myndighet til å innkalle til generalforsamling eller årsmøte. Dette omfatter blant annet allmennaksjeselskaper med bedriftsforsamling, hvor det kan bestemmes i vedtektene at generalforsamling skal innkalles av bedriftsforsamlingens leder, jf. allmennaksjeloven § 5-9 første ledd annet punktum. Etter samvirkelova § 44 første ledd kan det fastsettes i vedtektene at andre organ enn styret kan innkalle til årsmøte.

Departementet foreslår at bestemmelsene om styrets myndighet til å innkalle til generalforsamling eller årsmøte uten fysisk oppmøte i forslaget § 2-3 og § 3-3, skal gjelde tilsvarende så langt de passer for tingretten eller andre som etter lov eller vedtekter har myndighet til å innkalle til generalforsamling. Det vises til forslaget til § 2-3 femte ledd og § 3-3 syvende ledd og merknadene til bestemmelsene.

Departementet foreslo i høringsnotatet at styret bare kan treffe beslutning om møte uten fysisk oppmøte dersom det anses «nødvendig» for å kunne avholde generalforsamling eller årsmøte. Dette ble begrunnet i blant annet hensynet til eierdemokratiet og ivaretagelse av aksjeeiernes og medlemmenes rettigheter. Om nødvendighetsvilkåret skrev departementet på side 14 i høringsnotatet:

«Vilkåret om nødvendighet må anses oppfylt dersom avholdelse av generalforsamlingen eller årsmøtet ved fysisk oppmøte er i strid med myndighetenes restriksjoner, råd eller anbefalinger knyttet til utbruddet av covid-19. Det samme gjelder dersom slike restriksjoner, råd eller anbefalinger forhindrer eller vanskeliggjør at aksjeeiere eller medlemmer kan delta ved fysisk oppmøte. Eksempler på dette kan være reiserestriksjoner eller bestemmelser som gjør at en aksjeeier eller et medlem må sitte i karantene dersom vedkommende deltar ved fysisk oppmøte på generalforsamlingen eller årsmøtet.»

Ingen av høringsinstansene har hatt innsigelser mot forslaget. Departementet opprettholder

forslaget. Se forslaget til § 2-3 første ledd annet punktum og § 3-3 første ledd annet punktum og merknadene til bestemmelsene.

Departementet foreslo også at styret skal sørge for at avholdelse av generalforsamling eller årsmøte er «forsvarlig». Det ble lagt vekt på at rettighetene til aksjeeiere og medlemmer må ivaretas. Departementet skrev i høringsnotatet side 14:

«Kravet om forsvarlighet kan innvirke på hvilke metoder styret kan bestemme skal tas i bruk. Løsningene som benyttes må være egnet til å sikre at aksjeeiere og medlemmer har mulighet til å ivareta sine interesser. Sentralt er at aksjeeiere har mulighet til å delta og stemme.»

Departementet skrev at styret må vurdere konkret om bruk av digitale møteapplikasjoner, video eller telefonmøte eller andre løsninger er forsvarlig i det enkelte tilfellet. Om ren skriftlig saksbehandling, skrev departementet at hensynet til eierdemokratiet tilsier at det normalt ikke er forsvarlig med utelukkende skriftlig saksbehandling av de saker som skal behandles av generalforsamlingen eller årsmøtet, ut over de muligheter som finnes i gjeldende lovverk.

Ingen av høringsinstansene har innvendinger mot å stille krav om at styret skal sørge for at avholdelse av generalforsamling eller årsmøte er «forsvarlig». Enkelte høringsinstanser har synspunkter på hva som kan anses som en forsvarlig avholdelse.

Finans Norge skriver at de deler synspunktet om at det bør utvises tilbakeholdenhet med at generalforsamling og årsmøte kun avholdes ved skriftlig saksbehandling.

Både *Schjødt* og *Wikborg Rein* fremholder at det må vurderes konkret om skriftlig saksbehandling er forsvarlig. *Schjødt* skriver at «[s]vært mange aksjeselskap har berre éin eller yttarst få aksjeeigarar. I slike tilfelle kan reint skriftleg saksbehandling etter omstenda vere fullt forsvarleg». *Wikborg Rein* uttaler blant annet at «en behandling med skriftlig forhåndsstemme kombinert med anledning for aksjeeierne til å stille spørsmål til selskapet ved skriftlig henvendelse kan være en praktisk form for avholdelse av generalforsamling».

Departementet er enig i at styret må foreta en konkret vurdering av hvordan generalforsamling eller årsmøte skal avholdes. Relevante momenter ved vurderingen kan blant annet være sakenes karakter, eiersammensetning, antall aksjeeiere, mulige tilgjengelige teknologiske løsninger og

anskaffelseskostnadene ved disse. Aksjeeiernes eller medlemmenes syn på behandlingsmåten kan også være relevant. Etter departementets syn kan skriftlig behandling ved sirkulasjon av dokumenter i enkelte tilfeller være forsvarlig. Det samme gjelder en behandling med skriftlig forhåndsstemme kombinert med anledning for aksjeeierne eller medlemmene til å stille spørsmål til foretaket ved skriftlig henvendelse. Styret må konkret vurdere om behandlingsmåten er forsvarlig. Det vesentlige er at avholdelse skjer på en måte som sikrer at aksjeeierne eller medlemmene kan ivareta sine interesser.

Kravet til forsvarlighet er tatt inn i forslaget § 2-3 annet ledd første punktum og § 3-3 annet ledd første punktum. Det vises til merknadene til bestemmelsene.

For å sikre at aksjeeiernes og medlemmenes rettigheter blir ivaretatt, foreslår departementet at styret skal sørge for at alle aksjeeiere og medlemmer kan delta og stemme, og at deltakelse og stemmegivning kan kontrolleres på betryggende måte. I tillegg foreslår departementet at styret kan fastsette nærmere krav til gjennomføringen av deltakelse og stemmegivning, herunder forhåndsstemming uten at dette er vedtektsfestet.

Haavind skriver at de antar at kravet om at aksjeeierne kan delta og stemme, vil kunne være

oppfylt for eksempel ved videostrømming av generalforsamling, selv om aksjeeierne ikke vil ha adgang til å kreve opplysninger, stille spørsmål eller fremme benkeforslag underveis. Om avholdelse av generalforsamling uten toveiskommunikasjon er forsvarlig, må etter departementets syn vurderes av styret i det enkelte tilfellet. Det vises til omtalen ovenfor av momenter som kan inngå i forsvarlighetsvurderingen.

Det vises til forslaget til § 2-3 annet ledd annet og tredje punktum og § 3-3 annet ledd annet og tredje punktum og merknadene til bestemmelsene.

Schjødt foreslår at fremgangsmåten for deltakelse ved ikke-fysisk møte bør fremgå av innkallingen, og at krav om dette tas inn i loven.

Departementet er enig i dette. Hensynet til at aksjeeierne skal kunne ivareta sine interesser, tilsier at aksjeeierne i god tid før generalforsamling får opplysninger om fremgangsmåten for å delta og stemme. Opplysningene bør etter departementets syn stå i innkallingen til generalforsamling. Departementet finner at samme krav bør gjelde ved innkalling til årsmøte i samvirkeforetak. Det vises til forslaget til § 2-3 tredje ledd og § 3-3 tredje ledd og merknadene til bestemmelsene.

5 Undertegning av møteprotokoller

5.1 Gjeldende rett

Aksjeloven og allmennaksjeloven åpner for at møteprotokoller kan signeres ved fysisk underskrift eller elektronisk signatur, se nærmere omtale i Prop. 112 L (2016–2017) punkt 4.2.

Samvirkelova §§ 52 og 91 stiller krav om at det utarbeides protokoll fra årsmøte og fra styremøte i samvirkeforetak, og at protokollene undertegnes. Det fremgår ikke av ordlyden i bestemmelsene om protokollene må undertegnes ved håndskreven signatur, eller om elektronisk signatur kan brukes. Imidlertid står det i forarbeidene til samvirkelova at «stiftingsdokument, årsmøteprotokoll og styreprotokoll *ikkje* kan vere i berre elektronisk form, dvs. at det må finnast ein papirbasert original av desse dokumenta», jf. Ot.prp. nr. 21 (2006–2007) side 248. Videre står det i proposisjonen på side 249 at «[s]tiftingsdokumentet skal vere eit papirdokument, noko som inneber at elektronisk signatur *ikkje* kan nyttast». Departementet antar at det samme gjelder for styreprotokoller og årsmøteprotokoller.

Det følger av selskapsloven § 2-15 annet ledd at reglene om styreprotokoll i aksjeloven § 6-29 gjelder tilsvarende for protokoll fra styremøte i ansvarlige selskaper. Etter aksjeloven § 6-29 tredje ledd kan styreprotokoller signeres elektronisk. Bestemmelsen i selskapsloven § 2-15 annet ledd gjelder også for kommandittselskaper, jf. § 1-1 annet ledd. Det innebærer at styreprotokoller i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper kan signeres ved elektronisk signatur.

Når det gjelder selskapsmøtet, er hovedregelen i selskapsloven § 2-12 annet ledd at det skal føres protokoll fra møtet. Bestemmelsen gjelder både for ansvarlige selskaper og kommandittselskaper, jf. § 1-1 annet ledd. Det følger ikke av ordlyden til § 2-12 annet ledd eller forarbeidene til selskapsloven at selskapsmøteprotokollen skal signeres. I juridisk teori har enkelte lagt til grunn en signeringsplikt, se blant annet Woxholth, Kommentar til selskapsloven, i Norsk Lovkommentar, Gyldendal Rettsdata, note 101. Det fremgår ikke om selskapsmøteprotokollen i så tilfelle må signe-

res ved håndskreven underskrift, eller om elektronisk signatur kan brukes.

I stiftelser skal styreprotokoller underskrives av alle styremedlemmer som har deltatt i styrebehandlingen, jf. stiftelsesloven § 31 femte ledd. I forarbeidene til stiftelsesloven står det at elektronisk underskrift ikke er tilstrekkelig, jf. Ot.prp. nr. 15 (2000–2001) side 108.

Etter statsforetaksloven § 24 tredje ledd skal det føres protokoll fra styremøte i statsforetak som skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Bestemmelsen gjelder tilsvarende for bedriftsforsamling, jf. § 36 første ledd. Etter § 42 annet ledd skal protokoll fra foretaksmøte underskrives av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedeværende.

5.2 Forslaget i høringsnotatet

I høringsnotatet punkt 4.2 foreslo departementet at møteprotokoller som skal utarbeides etter samvirkelova, statsforetaksloven og stiftelsesloven kan signeres ved bruk av elektronisk signatur. Tilsvarende gjelder protokoll fra selskapsmøte etter selskapsloven. Departementet la vekt på at elektronisk signering av møteprotokoller kan være effektivt og tidsbesparende for foretakene i nåværende situasjon. Det vil også legge til rette for funksjonelle signaturløsninger som ikke krever oppmøte med fysisk signering av dokumenter.

Aksjeloven og allmennaksjeloven åpner allerede for elektronisk signering av møteprotokoller, jf. punkt 5.1. Styreprotokoller etter selskapsloven kan også signeres elektronisk.

5.3 Høringsinstansenes syn

Advokatfirmaet Schjødt AS (Schjødt) og *Samfunnsbedriftene* støtter departementets forslag om å åpne for elektronisk signatur av styreprotokoller, årsmøteprotokoller og selskapsmøteprotokoller.

Stiftelsestilsynet skriver at begrepet «elektronisk signatur» bør legaldefineres, eventuelt at det tas inn henvisning til annet regelverk hvor slik legaldefinisjon finnes.

5.4 Departementets vurdering

Krav om at møteprotokoller skal undertegnes ved fysisk underskrift er ikke nødvendigvis forenlig med myndighetenes pålegg og anbefalinger. Det er mulig å sirkulere møteprotokoller for fysisk undertegning, men det er ressurs- og tidkrevende. Det løper også en viss risiko for smitte ved sirkulasjon av dokumenter.

Etter departementets vurdering er det derfor nødvendig å åpne for midlertidig bruk av elektronisk signatur ved undertegning av møteprotokoller etter foretakslovgivningen, der lovgivningen i dag ikke tillater dette. Elektronisk signering vil etter departementets vurdering være effektivt og tidsbesparende for foretakene mens de håndterer konsekvenser av covid-19-utbruddet. Det vil legge til rette for funksjonelle signaturløsninger som

ikke krever oppmøte med fysisk signering av dokumenter. I tillegg vil det bidra til å minimere smitterisikoen.

Ingen av høringsinstansene har motsatt seg departementets forslag om at møteprotokoller kan signeres ved bruk av elektronisk signatur.

Når det gjelder Stiftelsestilsynets innspill om at «elektronisk signatur» bør defineres nærmere, er det vanskelig å gi en uttømmende definisjon av hva som til enhver tid vil være en elektronisk signatur. Ved innføringen av teknologinøytrale bestemmelser i aksjelovene i 2017 ble dette heller ikke regulert, jf. Prop. 112 L (2016–2017) punkt 4.2.4.

Departementet opprettholder forslaget om at møteprotokoller som skal utarbeides etter samvirkelova, statsforetaksloven og stiftelsesloven kan signeres ved bruk av elektronisk signatur. Det samme gjelder protokoll fra selskapsmøte etter selskapsloven. Det vises til forslaget til § 3-2 tredje ledd, § 3-3 sjette ledd, § 4-3 fjerde ledd, § 5-2 tredje ledd, § 6-2 tredje ledd og § 6-3 tredje ledd og merknadene til bestemmelsene.

6 Vedtektsfestet frist for avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte

6.1 Gjeldende rett

Aksjeloven § 5-5, allmennaksjeloven § 5-6 og samvirkelova § 41 gir regler om ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Fristen for å avholde slikt møte er seks måneder etter regnskapsårets slutt. Dette gjelder ikke samvirkeforetak uten regnskapsplikt. Disse skal holde ordinært årsmøte én gang hvert kalenderår, jf. samvirkelova § 41 første ledd annet punktum. Bestemmelsene angir hvilke saker som skal behandles på ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Blant annet skal årsregnskapet godkjennes på ordinær generalforsamling i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. Det samme gjelder for ordinært årsmøte i samvirkeforetak med regnskapsplikt. Det kan også følge av lov eller foretakets vedtekter at andre saker skal vedtas på ordinær generalforsamling eller ordinært årsmøte.

Foretakene kan i vedtektene fastsette en tidligere frist for å avholde ordinær generalforsamling eller ordinært årsmøte enn den lovbestemte fristen som nevnt ovenfor. Enkelte foretak har gjort dette. Foretakene kan derimot ikke i vedtektene forlenge fristen.

6.2 Forslaget i høringsnotatet

Restriksjoner som følge av utbruddet av covid-19, har ført til at noen foretak ikke klarer å avholde ordinær generalforsamling eller ordinært årsmøte innen fristen som følger av foretakets vedtekter. Det kan skyldes restriksjoner som begrenser muligheten til å avholde generalforsamling eller årsmøte som fysisk møte, eller at foretakene ikke får gjennomført møte i samsvar med krav som følger av lovgivningen eller de midlertidige forskriftene. Dette kan for eksempel skyldes manglende tilgang til løsninger for digital avholdelse av møtene. Når foretakene ikke får avholdt slike møter, kan foretakene heller ikke avholde ekstraordinær generalforsamling eller ekstraordinært årsmøte for å endre vedtektsfestede frister.

For å avhjelpe denne situasjonen, foreslo departementet i høringsnotatet punkt 5.2 at styret i aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak kan fravike vedtektsfestede frister for å avholde ordinær generalforsamling eller ordinært årsmøte. Forslaget innebærer at møte kan avholdes innen de lovbestemte fristene i aksjeloven § 5-5, allmennaksjeloven § 5-6 og samvirkelova § 41. Forslaget innebærer å videreføre bestemmelsene i midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 731 om unntak fra frister i vedtekter om avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte for aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

6.3 Høringsinstansenes syn

Advokatfirmaet Schjødt AS, Den norske Revisorforening, Samfunnsbedriftene og Finans Norge støtter forslaget om å gjøre unntak fra vedtektsfestede frister for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Finans Norge viser til at vedtektene er beregnet på en normalsituasjon, og at løsningen som foreslås er tidsriktig og nødvendig.

6.4 Departementets vurdering

Myndigheten til å endre vedtekter i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper hører under generalforsamlingen, jf. aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 5-18. På tilsvarende måte fastsetter samvirkelova § 54 at årsmøtet kan endre vedtektene. Det bør utvises tilbakeholdenhet med å gi styret myndighet til å fravike vedtektene, da dette rokker ved den grunnleggende rollefordelingen mellom generalforsamling eller årsmøte, og styret.

Restriksjoner som følge av utbruddet av covid-19, har ført til at noen foretak ikke klarer å avholde ordinær generalforsamling eller ordinært årsmøte innen fristen som følger av foretakets vedtekter. I en normalsituasjon ville foretakene kunne endret de vedtektsfestede fristene ved å

avholde ekstraordinær generalforsamling og ekstraordinært årsmøte. Utbruddet av covid-19 hindrer eller vanskeliggjør dette. Det tilsier at styret i en begrenset periode bør ha myndighet til å bestemme at den vedtektsfestede fristen skal fravikes, slik at ordinær generalforsamling eller ordinært årsmøte kan avholdes innen de lovbestemte fristene i aksjeloven § 5-5, allmennaksjeloven § 5-6 og samvirkelova § 41.

Det finnes enkelte tjenester for helelektronisk avholdelse av ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte. Det er også tjenester for å delta og stemme elektronisk på fysisk generalforsamling og årsmøte. Foretakene kan likevel ha utfordringer med å skaffe og nyttiggjøre seg slike alternative løsninger på kort varsel. Det er i tillegg knyttet kostnader til kjøp av slike tjenester. Det kan

innebære en ytterligere byrde for foretak i en vanskelig økonomisk situasjon. Departementet vurderer derfor at ved å tillate foretakene å følge de ordinære lovbestemte fristene, vil foretakene få bedre tid og mulighet til å finne løsninger for å kunne holde møtene.

Ingen av høringsinstansene har motsatt seg forslaget i høringsnotatet.

Departementet opprettholder forslaget om at styret i aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak kan fravike vedtektsfestede frister for å avholde ordinær generalforsamling eller ordinært årsmøte. Forslaget innebærer at møte kan avholdes innen de lovbestemte fristene i aksjeloven § 5-5, allmennaksjeloven § 5-6 og samvirkelova § 41. Se forslaget til § 2-5 og § 3-5 og merknadene til bestemmelsene.

7 Varighet

7.1 Forslaget i høringsnotatet

I høringsnotatet foreslo departementet at loven skal gjelde til 31. oktober 2020. Forslaget ble begrunnet med at loven er knyttet opp til varigheten av covid-19-utbruddet og de utfordringer som følger med dette. Departementet viste til at det er uklart hvor lenge tiltakene vil være nødvendige. I høringsnotatet punkt 6 står det:

«Dersom behovet for unntak fremdeles eksisterer etter 31. oktober 2020, vil departementet vurdere om det bør fremmes forslag om forlengelse av loven. Dersom behovet for loven ikke lenger er til stede før 31. oktober 2020, vil departementet vurdere å fremme forslag om å oppheve loven.»

7.2 Høringsinstansenes syn

Wikborg Rein Advokatfirma AS (Wikborg Rein) og *Samfunnsbedriftene* støtter at loven gjelder frem til 31. oktober 2020. Wikborg Rein viser til uttalelser i høringsnotatet om at Stortinget kan forlenge lovens varighet ved nytt lovvedtak. Samfunnsbe-

driftene skriver at de tror at mange av virksomhetene har et behov for denne utvidede tidsperioden for å kunne avvikle nødvendig møte som fjernmøte.

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) skriver at oktober ventelig vil være en hektisk periode for Stortinget. NHO mener derfor at loven bør gjelde til 30. november. Det vil etter NHOs syn gi bedre tid til forberedelse og behandling av et lovforslag til høsten.

7.3 Departementets vurdering

Ingen av høringsinstansene uttrykker at loven bør ha kortere varighet enn til 31. oktober 2020. NHO ønsker at loven skal gjelde til 30. november 2020.

Forslaget om at loven skal gjelde til 31. oktober 2020 er basert på en avveining mellom behovet for å gi foretak tilstrekkelig forutsigbarhet, og hensynet til at denne type unntaksregler ikke bør gjelde lenger enn nødvendig.

Departementet opprettholder forslaget om at loven skal gjelde til 31. oktober 2020. Se forslaget til § 7-1 første ledd og merknadene til bestemmelsen.

8 Forholdet til EØS-avtalen

EØS-avtalen, med tillegg av direktiver og forordninger innlemmet i EØS-avtalen, setter skranker for norsk lovgivning på selskapsrettens område. Det vises blant annet til direktiv 2007/36/EF (aksjonærrettighetsdirektivet) som gjelder for selskaper notert på regulert marked, jf. artikkel 1 nr. 1.

I proposisjonen foreslås det midlertidige regler som blant annet skal bidra til at selskaper kan gjennomføre nødvendige selskapsrettslige handlinger som styremøte, generalforsamling, årsmøte mv. Etter departementets vurdering utgjør ikke disse bestemmelsene brudd på EØS-rettslige forpliktelser.

Det følger av lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven) § 2 at bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, ved konflikt går foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. Det innebærer at dersom det er motstrid mellom bestemmelsene i lovforslaget og bestemmelser som gjennomfører EØS-rettslige forpliktelser, skal sistnevnte gå foran.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget medfører i seg selv ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for foretakene. I medhold av loven vil foretakene kunne iverksette tiltak som kan medføre økte, men potensielt sett også reduserte, kostnader for foretakene.

Lovforslaget vil lette gjennomføringen av møter i foretak og tilrettelegge for at beslutninger kan tas, og ved det bidra til at foretakene kan opprettholde virksomheten. Lovforslaget vil gi foretakene større forutsigbarhet. Uten unntak fra krav om fysisk møte, fysisk signatur og vedtektsfestede

frister for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte, er det risiko for at foretakene ikke får truffet beslutninger som er påkrevd etter lov, som for eksempel fastsettelse av årsregnskap, eller beslutninger som for øvrig er i foretakets interesse. Dette kan ha en negativ virkning for næringslivet. Aksjeeiernes, medlemmers, styremedlemmers og andres rettigheter ivaretas gjennom at disse sikres mulighet til å delta i møter, uavhengig av beslutningsmåte.

Lovforslaget vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

10 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget

Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde

Til § 1-1 Lovens formål

Første ledd angir lovens formål. Dette er å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 for foretak ved å legge til rette for at saksbehandlingen i styret, generalforsamlingen og andre foretaksorganer kan skje uten fysisk møte mv.

Annet ledd gir en legaldefinisjon av «foretak». Med foretak i denne loven menes selskaper og andre juridiske personer omfattet av lovene angitt i § 1-2.

Til § 1-2 Virkeområde

Paragrafen angir hvilke lover denne loven gir unntak fra. Dette omfatter aksjeloven, allmennaksjeloven, finansforetaksloven, revisorloven, samvirke-lova, selskapsloven, statsforetaksloven og stiftelsesloven.

Til § 1-3 Forholdet til gjeldende lover mv.

Paragrafen slår fast at bestemmelser i denne loven ved motstrid går foran bestemmelser i lovene angitt i § 1-2, forskrifter gitt i medhold av lovene angitt i § 1-2 og foretakenes vedtekter, selskapsavtale, instruks o.l.

Bestemmelser i denne loven går likevel ikke foran bestemmelser i lov eller forskrift med hjemmel i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter EØS-avtalen, jf. lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven) § 2.

Kapittel 2. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i aksjeloven og allmennaksjeloven

Til § 2-1 Virkeområde

Paragrafen angir virkeområdet for kapittel 2. Reglene i kapittel 2 gjelder for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. Kapitlet gjelder også for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Bestemmelsene i kapittel 3 vil gjelde tilsvarende så langt de passer for selskaper regulert av lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven), jf. SE-loven § 2 første ledd annet punktum.

Til § 2-2 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra regler i aksjeloven og allmennaksjeloven som medfører at styremøte må avholdes ved fysisk oppmøte.

Første ledd første punktum gir styrets leder myndighet til å bestemme at styrebehandlingen i «enhver sak» skal skje uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Bestemmelsen gjør unntak fra regler i aksjeloven og allmennaksjeloven som gir styremedlemmer eller andre rett til å kreve fysisk møtebehandling, eller som krever at visse saker eller dokumenter må behandles i fysisk møte. Eksempelvis gjøres det unntak fra kravet til møtebehandling av årsregnskap og årsberetning i allmennaksjeloven § 6-19 første ledd annet punktum. Styreleders myndighet etter første punktum går også foran eventuelle krav til fysisk møtebehandling fastsatt i vedtekter, styreinstruks, retningslinjer o.l. Bestemmelsen gjør ikke unntak fra alminnelige krav til styrets saksbehandling i aksjeloven og allmennaksjeloven, herunder regler om saksforberedelse, styrets vedtaksførhet og protokollering.

Styreleder bestemmer behandlingsmåten. Styrebehandling kan skje ved bruk av «elektroniske hjelpemidler». Dette omfatter blant annet digitale møteapplikasjoner og løsninger for telefon- eller videomøte. Saksbehandlingen kan også skje skriftlig eller på annen måte uten at styremedlemmene er fysisk samlet.

Første ledd *annet punktum* oppstiller krav til at behandlingsmåten skal være «betryggende». Kravet innebærer at behandlingsmåten må sikre forsvarlig saksbehandling i styret. Behandlingsmåten må vurderes konkret av styreleder. I vurderingen må det blant annet ses hen til eventuelle behov styremedlemmene vil ha for å diskutere

seg imellom, både om beslutningsgrunnlaget og vedtakets innhold. Dersom sakens karakter tilsier at styremedlemmene bør kommunisere direkte med hverandre ved behandlingen av saken, bør skriftlig saksbehandling ikke brukes. Ved vurderingen skal innspill fra øvrige styremedlemmer vektlegges.

Første ledd *tredje punktum* fastslår at alle styremedlemmene så vidt mulig skal få delta i en samlet behandling av de saker som behandles. Bestemmelsen svarer til aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 6-19 annet ledd første punktum. Om bestemmelsene står det i NOU 1996: 3 punkt 13.5.2:

«Dette innebærer at behandlingsformen såvidt mulig bør legges opp slik at hvert enkelt styremedlem gis anledning til å fremføre sin sak overfor de andre styremedlemmene slik at disse kjenner de andre medlemmenes syn før avgjørelsen treffes. Styrebehandling uten møte må selvsagt ikke føre til at enkelte av styremedlemmene holdes unna saksbehandlingen eller ikke får fremmet sine synspunkter. Ved avgjørelsen om det skal legges opp til en behandlingsform hvor ikke alle deltar samtidig, må det bl.a ses hen til sakens karakter.»

Annet ledd gjelder der styrets saksbehandling skal gjennomføres i fysisk møte. I slike tilfeller kan styremedlemmer kreve å få delta i styrebehandlingen ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede, jf. *første punktum*. Det samme gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta, jf. *annet punktum*.

Tredje ledd slår fast at bestemmelsene om unntak fra krav til fysisk styremøte i første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

Etter *fjerde ledd* gjelder unntak fra krav til fysisk møte i første, annet og tredje ledd tilsvarende så langt de passer for direksjonen i finansforetak etter finansforetaksloven § 8-13.

Til § 2-3 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk generalforsamling mv.

Paragrafen gjør unntak fra regler i aksjeloven og allmennaksjeloven som innebærer at generalforsamling skal avholdes som fysisk møte.

Første ledd første punktum gir styret myndighet til å beslutte at generalforsamling skal holdes helt eller delvis uten fysisk møte. Første punktum gjør unntak fra bestemmelser i aksjeloven og all-

mennaksjeloven som gir aksjeeiere rett til å delta i generalforsamling ved fysisk oppmøte.

Styret bestemmer behandlingsmåten. Generalforsamling kan avholdes ved bruk av «elektroniske hjelpemidler». Dette omfatter blant annet digitale møteapplikasjoner og løsninger for telefon- eller videomøte. Behandlingsmåten for den enkelte generalforsamling må vurderes i lys av kravet i annet ledd første punktum om at avholdelse av generalforsamling er forsvarlig.

Første ledd *annet punktum* fastsetter at styret bare kan treffe beslutning etter første ledd første punktum dersom det anses «nødvendig» for å avholde generalforsamling. Vilkåret om nødvendighet vil være oppfylt dersom avholdelse av generalforsamling ved fysisk oppmøte er i strid med myndighetenes pålegg eller anbefalinger knyttet til utbruddet av covid-19. Det samme gjelder der slike pålegg eller anbefalinger forhindrer eller vanskeliggjør aksjeeieres deltakelse ved fysisk oppmøte. Eksempler på dette kan være reiserestriksjoner, eller pålegg som medfører at en aksjeeier må sitte i karantene dersom vedkommende deltar ved fysisk oppmøte på generalforsamling.

Vilkåret om nødvendighet må være oppfylt på tidspunktet for styrets beslutning. Generalforsamling kan avholdes i tråd med styrets beslutning, selv om de forhold som gjorde at vilkåret om nødvendighet var oppfylt på tidspunktet for styrets beslutning ikke lenger er til stede på tidspunktet for generalforsamlingen. Ved vesentlig opphold mellom styrebeslutningen og tidspunktet for utsendelse av innkallingen, bør styret på nytt vurdere om nødvendighetsvilkåret er oppfylt.

Annet ledd første punktum oppstiller plikt for styret til å sørge for at avholdelse av generalforsamling er «forsvarlig». Forsvarlighetskravet innebærer at generalforsamling må avholdes slik at aksjeeierne kan ivareta sine interesser. Det omfatter ikke bare at aksjeeierne skal kunne delta og stemme, men også at disse kan utøve andre aksjeeierrettigheter. Det gjelder blant annet aksjeeierens rett til å kreve opplysninger om selskapets forhold av styremedlemmer og daglig leder, jf. aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 5-15 første ledd.

Styret må vurdere om bruk av digitale møteapplikasjoner, video- eller telefonmøte eller andre løsninger er forsvarlig for den enkelte generalforsamling. Relevante momenter ved vurderingen kan blant annet være sakenes karakter, eiersammensetning, antall aksjeeiere, mulige tilgjengelige teknologiske løsninger og anskaffelseskostnadene ved disse. Aksjeeierens syn på behandlingsmåten kan også være relevant.

Annet ledd *annet punktum* oppstiller plikt for styret til å sørge for at alle aksjeeiere kan delta og stemme, og at «deltakelse og stemmegivning kan kontrolleres på betryggende måte». Dette innebærer at styret ikke kan velge en behandlingsmåte som i praksis forhindrer aksjeeierne fra å delta og stemme. Elektroniske løsninger må være tilgjengelige uten nevneverdige kostnader for aksjeeierne. Avholdes generalforsamling ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skal kravet til at deltakelse og stemmegivning kan kontrolleres på betryggende måte forstås på samme måte som tilsvarende krav i aksjeloven § 5-11 b første ledd og allmennaksjeloven § 5-8 a.

Annet ledd *tredje punktum* gir styret myndighet til å fastsette nærmere krav til gjennomføringen av deltakelse og stemmegivning. Slike krav må være forsvarlige, jf. annet ledd første punktum.

Bestemmelsen åpner for at styret kan fastsette at stemmegivning skal eller kan skje ved bruk av forhåndsstemmer, selv om dette ikke er fastsatt i selskapets vedtekter. Ved forhåndsstemming skal det benyttes en betryggende metode for å autentisere avsenderen, se kravene i aksjeloven § 5-11 b annet ledd annet punktum og allmennaksjeloven § 5-8 b annet punktum.

Styret kan fastsette nærmere krav til forhåndsstemming, herunder hvilken periode før generalforsamlingen aksjeeierne kan stemme. Er det fastsatt nærmere krav til forhåndsstemming i selskapets vedtekter, kan styret bare tilsidesette disse i den grad det er nødvendig for å sikre forsvarlig avholdelse av generalforsamlingen.

Det kan også fastsettes andre krav til deltakelse eller stemmegivning. Annet ledd annet punktum oppstiller krav til betryggende kontroll. Dette innebærer at identitet og aksjeinnhav til de som deltar og ønsker å avgi stemme er kontrollert og funnet i orden. For at selskapet skal kunne foreta betryggende kontroll, kan det der dette er nødvendig stilles krav til at aksjeeierne må registrere seg ved hjelp av selskapets tekniske løsning i forkant av generalforsamlingen. Et annet eksempel er krav til at spørsmål fra aksjeeierne til selskapets ledelse sendes inn i forkant av generalforsamlingen, hvor selskapet deretter tilgjengeliggjør svarene før fristen for å stemme utløper.

Etter *tredje ledd* skal det i innkallingen til generalforsamlingen opplyses om fremgangsmåten for å delta og stemme. Dette kommer i tillegg til krav til innkalling i aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 5-10. Tredje ledd er ikke til hinder for at nærmere opplysninger om deltakelsen gis til aksjeeierne på et senere tidspunkt. Det avgjørende er at aksjeeierne, på bakgrunn av opplys-

ningene i innkallingen, kan innrette seg og gjennomføre de steg som er nødvendige for å kunne delta og stemme på generalforsamling.

Fjerde ledd fastslår styrets plikt til å sørge for at revisor, daglig leder og andre som har rett eller plikt til å delta, kan delta i generalforsamling uten å være fysisk til stede.

Femte ledd fastsetter at første til fjerde ledd gjelder tilsvarende så langt de passer for tingretten eller andre som etter lov eller vedtekter har myndighet til å innkalle generalforsamlingen. Tingretten har blant annet myndighet til å innkalle generalforsamlingen etter aksjeloven § 5-9 annet ledd første punktum, § 5-28 annet ledd første punktum og § 7-9 annet ledd første punktum, samt allmennaksjeloven § 5-9 annet ledd første punktum og § 5-28 annet ledd første punktum. Bestemmelsen gjelder også for bedriftsforsamlingens leder dersom det fremgår av vedtektene at vedkommende har innkallingsmyndighet, jf. allmennaksjeloven § 5-9 første ledd annet punktum. Videre har Finanstilsynet i enkelte tilfeller myndighet til å innkalle til generalforsamling i finansforetak som er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Det vises til finansforetaksloven § 8-1 annet ledd annet punktum, hvor det står at Finanstilsynet trer i tingrettens sted ved utøvelse av myndighet som nevnt i aksjeloven § 5-9 annet ledd første punktum og allmennaksjeloven § 5-9 annet ledd første punktum, samt enkelte andre bestemmelser i aksjeloven og allmennaksjeloven.

Til § 2-4 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i bedriftsforsamlingen og andre selskapsorganer

Paragrafen gjelder unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i bedriftsforsamlingen og andre selskapsorganer enn styre og generalforsamling. Paragrafen henviser til bestemmelsene om unntak fra krav til fysisk styremøte mv. i § 2-2.

Paragrafen slår fast at bestemmelsene i § 2-2 gjelder tilsvarende så langt de passer i bedriftsforsamlingen og andre selskapsorganer. Andre selskapsorganer omfatter lovbestemte organer som revisjonsutvalg, jf. allmennaksjeloven §§ 6-41 til 6-43, og organer som er opprettet i vedtektene, som for eksempel valgkomité, kompensasjonsutvalg o.l.

Til § 2-5 Unntak fra vedtektsfestet frist for å avholde ordinær generalforsamling

Paragrafen åpner for at styret i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper med vedtektsfestet frist for

å avholde ordinær generalforsamling, kan bestemme at ordinær generalforsamling i 2020 i stedet skal holdes innenfor de lovbestemte fristene i aksjeloven § 5-5 første ledd og allmennaksjeloven § 5-6 første ledd. Etter disse bestemmelsene er fristen for å avholde ordinær generalforsamling «[i]nnen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår», normalt 30. juni.

Kapittel 3. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i samvirkelova

Til § 3-1 Virkeområde

Paragrafen angir virkeområdet for kapittel 3. Reglene i kapittel 3 gjelder for samvirkeforetak.

Bestemmelsene i kapittel 3 vil gjelde tilsvarende så langt de passer for europeiske samvirkeforetak regulert av lov 30. juni 2006 nr. 50 om europeiske samvirkeforetak ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10c (rådsforordning (EF) nr. 1435/2003) (SCE-loven), jf. SCE-loven § 2 første ledd første punktum.

Til § 3-2 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra regler i samvirkelova som medfører at styremøte må avholdes ved fysisk oppmøte.

Første ledd gir styrets leder myndighet til å bestemme at styrebehandlingen kan skje uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Bestemmelsen gjør unntak fra regler i samvirkelova som gir styremedlemmer eller andre rett til å kreve fysisk møtebehandling, eller at visse saker eller dokumenter må behandles i fysisk møte. Eksempelvis gjøres det unntak fra kravet i samvirkelova § 82 første ledd annet punktum om at årsregnskap og årsmelding (årsberetning) skal behandles i fysisk møte. Behandlingsmåten som styrets leder beslutter skal være betryggende. Første ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 første ledd. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Annet ledd første punktum gir styremedlemmer rett til å kreve å få delta i møte ved bruk av elektroniske hjelpemidler dersom styrets saksbehandling skal gjennomføres i fysisk møte. Tilsvarende gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta, jf. annet ledd *annet punktum*. Annet ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 annet ledd. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Tredje ledd fastsetter at protokoll fra styremøte kan signeres ved elektronisk signatur. Kravet om at det skal finnes en papirbasert original av styre-

protokollen, jf. Ot.prp. nr. 21 (2006–2007) side 248, vil være oppfylt ved utskrift av protokoll med elektronisk signatur.

Fjerde ledd slår fast at bestemmelsene om unntak fra krav til fysisk styremøte i første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

Til § 3-3 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk årsmøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra regler i samvirkelova som innebærer at årsmøte skal avholdes som fysisk møte.

Første ledd første punktum gir styret myndighet til å beslutte at årsmøte skal holdes helt eller delvis uten fysisk møte. Første punktum gjør unntak fra bestemmelser i samvirkelova som gir medlemmene rett til å delta i årsmøte ved fysisk oppmøte. Bestemmelsen gjør også unntak fra samvirkelova § 43 fjerde ledd om at medlem, styremedlem eller revisor kan kreve at årsmøte skal avholdes ved personlig fremmøte for samvirkeforetak med færre enn 20 medlemmer. Bestemmelsen gjelder tilsvarende for utsendinger der medlemmene er representert ved utsendinger til årsmøtet, jf. samvirkelova § 37. Første punktum tilsvarende forslaget til § 2-3 første ledd første punktum så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Første ledd annet punktum fastsetter at styret bare kan treffe beslutning etter første ledd første punktum dersom det anses «nødvendig» for å avholde årsmøte. Annet punktum tilsvarende forslaget til § 2-3 første ledd annet punktum så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Annet ledd gjelder styrets plikt til å sørge for at avholdelse av årsmøte er forsvarlig. Forslaget tilsvarende forslaget til § 2-3 annet ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Etter *tredje ledd* skal det i innkallingen til årsmøte opplyses om fremgangsmåten for å delta og stemme. Dette kommer i tillegg til krav til innkallingen i samvirkelova § 46. Tredje ledd er ikke til hinder for at nærmere opplysninger om deltakelse gis til medlemmene på et senere tidspunkt. Det avgjørende er at medlemmene, på bakgrunn av opplysningene i innkallingen, kan innrette seg og gjennomføre de steg som er nødvendige for å kunne delta og stemme på årsmøtet.

Fjerde ledd gjelder styrets plikt til å sørge for at revisor, daglig leder og andre som har rett eller plikt til å delta, kan delta i årsmøte uten å være fysisk til stede.

Femte ledd fastsetter at første og annet ledd skal gjelde tilsvarende ved valg av utsendinger etter samvirkelova § 37. Er det fastsatt krav i samvirkeforetakets vedtekter om at valg av utsendinger skal skje i fysisk møte, har styret myndighet til å fravike slike vedtektsfestede krav ved behov.

Sjette ledd fastsetter at protokoll fra årsmøte kan signeres ved elektronisk signatur. Kravet om at det skal finnes en papirbasert original av årsmøteprotokollen, jf. Ot.prp. nr. 21 (2006–2007) side 248, vil være oppfylt ved utskrift av protokoll med elektronisk signatur.

Syvende ledd fastsetter at første til fjerde ledd gjelder tilsvarende så langt de passer for tingretten eller andre som etter lov eller vedtekter har myndighet til å innkalle til årsmøtet. Tingretten har etter samvirkelova § 44 annet ledd første punktum myndighet til å innkalle årsmøtet på nærmere vilkår. Andre foretaksorganer enn styret kan ha innkallingsmyndighet dersom det er fastsatt i vedtektene, jf. § 44 første ledd.

Til § 3-4 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i representantskapet, kontrollkomiteen og andre foretaksorganer

Paragrafen gjelder unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i representantskapet, kontrollkomiteen og andre foretaksorganer enn styre og årsmøte.

Paragrafen fastsetter at bestemmelsene i § 3-2 gjelder tilsvarende så langt de passer for representantskap etter samvirkelova § 62, kontrollkomité etter samvirkelova § 63 og andre foretaksorganer.

Til § 3-5 Unntak fra vedtektsfestet frist for å avholde ordinært årsmøte

Paragrafen åpner for at styret i samvirkeforetak med vedtektsfestet frist for å avholde ordinært årsmøte, kan bestemme at årsmøtet i 2020 i stedet skal holdes innenfor den lovbestemte fristen i samvirkelova § 41 første ledd. For samvirkeforetak med regnskapsplikt er fristen for å avholde ordinært årsmøte etter § 41 første ledd første punktum «[i]nnan seks måneder etter utgangen av kvart rekneskapsår», normalt 30. juni. For samvirkeforetak uten regnskapsplikt skal ordinært årsmøte holdes en gang hvert kalenderår, jf. samvirkelova § 41 første ledd annet punktum.

Kapittel 4. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i selskapsloven

Til § 4-1 Virkeområde

Paragrafen angir virkeområdet for kapittel 4. Reglene i kapittel 4 gjelder for ansvarlige selskaper og kommandittselskaper.

Til § 4-2 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra regler i selskapsloven som medfører at styremøte må avholdes ved fysisk oppmøte.

Første ledd gir styrets leder myndighet til å bestemme at styrebehandlingen kan skje uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Bestemmelsen gjør unntak fra regler i selskapsloven som gir styremedlemmer eller andre rett til å kreve fysisk møtebehandling, eller at visse saker eller dokumenter må behandles i fysisk møte. Behandlingsmåten som styrets leder beslutter skal være betryggende. Første ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 første ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Annet ledd første punktum gir styremedlemmer rett til å kreve å få delta i møte ved bruk av elektroniske hjelpemidler dersom styrets saksbehandling skal gjennomføres i fysisk møte. Tilsvarende gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta, jf. annet ledd *annet punktum*. Annet ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 annet ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Tredje ledd slår fast at bestemmelsene om unntak fra krav til fysisk styremøte i første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

Til § 4-3 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk selskapsmøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra regler i selskapsloven som medfører at selskapsmøte må avholdes ved fysisk oppmøte.

Første ledd gir den som etter lov eller selskapsavtalen har myndighet til å innkalle selskapsmøtet, myndighet til å bestemme at møtet avholdes uten at de som har rett eller plikt til å delta, er fysisk samlet. Behandlingsmåten skal være betryggende. Første ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 første ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen. Hvem som har myndighet til å innkalle selskapsmøtet er regulert i selskapsloven § 2-11 annet ledd.

Annet ledd gir enhver som har rett eller plikt til å delta i selskapsmøtet, rett til å kreve å få delta i møte ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte dersom selskapsmøtet skal skje i fysisk møte. Annet ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 annet ledd første punktum så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Tredje ledd fastsetter at den som innkaller selskapsmøtet skal sørge for at møtet avholdes i samsvar med bestemmelsene i første og annet ledd.

Fjerde ledd fastsetter at protokoll fra selskapsmøte kan signeres ved elektronisk signatur.

Til § 4-4 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i andre selskapsorganer

Paragrafen gjelder unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i andre selskapsorganer enn styret og selskapsmøtet. Paragrafen fastsetter at bestemmelsene i § 4-2 gjelder så langt de passer for andre selskapsorganer.

Kapittel 5. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i stiftelsesloven

Til § 5-1 Virkeområde

Paragrafen angir virkeområdet for kapittel 5. Reglene i kapittel 5 gjelder for stiftelser.

Til § 5-2 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra bestemmelser i stiftelsesloven som medfører at styremøte må avholdes ved fysisk oppmøte.

Første ledd gir styrets leder myndighet til å bestemme at styrebehandlingen kan skje uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Bestemmelsen gjør unntak fra regler i stiftelsesloven som gir styremedlemmer eller andre rett til å kreve fysisk møtebehandling, eller at visse saker eller dokumenter må behandles i fysisk møte. Eksempelvis gjøres det unntak fra styremedlemmers og daglig leders rett til å kreve fysisk møtebehandling i stiftelsesloven § 31 tredje ledd annet punktum. Behandlingsmåten som styrets leder beslutter skal være betryggende. Første ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 første ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Annet ledd første punktum gir styremedlemmer rett til å kreve å få delta i møte ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte dersom styrets saksbehandling skal gjennomføres i fysisk møte. Tilsvarende gjelder daglig

leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta, jf. annet ledd *annet punktum*. Annet ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 annet ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Tredje ledd fastsetter at protokoll fra styremøte kan signeres ved elektronisk signatur. Bestemmelsen gjør unntak fra nåværende krav til at protokoll skal underskrives med håndskreven underskrift, jf. Ot.prp. nr. 15 (2000–2001) side 108.

Fjerde ledd slår fast at bestemmelsene om unntak fra krav til fysisk styremøte i første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

Til § 5-3 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i andre organer

Paragrafen gjelder unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i andre organer i stiftelsen enn styret. Paragrafen fastsetter at bestemmelsene i § 5-2 gjelder så langt de passer for andre organer opprettet etter stiftelsesloven § 36.

Kapittel 6. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i statsforetaksloven

Til § 6-1 Virkeområde

Paragrafen angir virkeområdet for kapittel 6. Reglene i kapittel 6 gjelder for statsforetak.

Til § 6-2 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra bestemmelser i statsforetaksloven som medfører at styremøte må avholdes ved fysisk oppmøte.

Første ledd gir styrets leder myndighet til å bestemme at styrebehandlingen kan skje uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Behandlingsmåten som styrets leder beslutter skal være betryggende. Bestemmelsen gjør unntak fra regler i statsforetaksloven som gir styremedlemmer eller andre rett til å kreve fysisk møtebehandling. Første ledd tilsvarende forslaget til § 2-2 første ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Annet ledd første punktum gir styremedlemmer rett til å kreve å få delta i møte ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte dersom styrets saksbehandling skal gjennomføres i fysisk møte. Tilsvarende gjelder administrerende direktør, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta, jf. annet ledd *annet punktum*. Annet ledd tilsvarende

forslaget til § 2-2 annet ledd så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Tredje ledd fastsetter at protokoll fra styremøte kan signeres ved elektronisk signatur.

Fjerde ledd slår fast at bestemmelsene om unntak fra krav til fysisk styremøte i første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

Til § 6-3 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk foretaksmøte mv.

Paragrafen gjør unntak fra bestemmelser i statsforetaksloven som medfører at foretaksmøte skal avholdes som fysisk møte.

Etter *første ledd* kan eierdepartementet bestemme at foretaksmøte skal holdes uten fysisk møte. Eierdepartementet bestemmer behandlingsmåten. Foretaksmøtet kan avholdes ved bruk av «elektroniske hjelpemidler eller på annen måte». Elektroniske hjelpemidler omfatter blant annet digitale møteapplikasjoner og løsninger for telefon- eller videomøte. Behandlingsmåten skal være betryggende. Kravet skal forstås tilsvarende som i forslaget til § 2-2 første ledd annet punktum så langt det passer. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen.

Annet ledd fastsetter eierdepartementets plikt til å sørge for at administrerende direktør, revisor og andre som har rett eller plikt til å delta, kan delta i foretaksmøtet uten å være fysisk til stede.

Tredje ledd fastsetter at protokoll fra foretaksmøte kan signeres ved elektronisk signatur.

Til § 6-4 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i bedriftsforsamlingen

Paragrafen gjelder unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i bedriftsforsamlingen. Paragrafen fastsetter at bestemmelsene om unntak fra krav til fysisk styremøte mv. i § 6-2 gjelder så langt de passer for bedriftsforsamlingen.

Kapittel 7. Lovens ikrafttredelse og opphevelse

Til § 7-1 Lovens ikrafttredelse og opphevelse

Første ledd angir lovens ikrafttredelse og opphevelse. Loven er tidsbegrenset og gjelder frem til 31. oktober 2020. Hvis situasjoner skapt ved utbruddet av covid-19 vedvarer ut over denne perioden, kan Stortinget forlenge lovens varighet ved nytt lovvedtak.

Annet ledd åpner for at møte som det er innkalt til før 1. november 2020, kan avholdes etter bestemmelsene i denne loven. Skjæringstidspunktet knytter seg til når innkallingen er sendt. Innkallingen trenger ikke være mottatt av aksjeeierne, medlemmer eller andre berørte aktører før 1. november 2020, for at møte kan avholdes etter bestemmelsene i denne loven.

Nærings- og fiskeridepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde

§ 1-1 Lovens formål

(1) Lovens formål er å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 for foretak ved å legge til rette for at saksbehandlingen i styret, generalforsamlingen og andre foretaksorganer kan skje uten fysisk møte mv.

(2) Med foretak i denne loven menes selskaper og andre juridiske personer omfattet av lovene angitt i § 1-2.

§ 1-2 Virkeområde

Denne loven fastsetter unntak fra følgende lover:

1. lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper
2. lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak
3. lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper
4. lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper
5. lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer
6. lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser
7. lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak
8. lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern

§ 1-3 Forholdet til gjeldende lover mv.

Ved motstrid går bestemmelser i denne loven foran det som er bestemt i lovene nevnt i § 1-2, forskrifter fastsatt i medhold av lovene, foretakets vedtekter, selskapsavtale, instruks o.l.

Kapittel 2. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i aksjeloven og allmennaksjeloven

§ 2-1 Virkeområde

Reglene i kapittel 2 gjelder for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. Kapitlet gjelder tilsvarende for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

§ 2-2 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.

(1) Styrets leder kan beslutte at styret skal behandle og avgjøre enhver sak ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen måte uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Behandlingsmåten skal være betryggende. Alle styremedlemmene skal så vidt mulig få delta i en samlet behandling av de saker som behandles.

(2) Gjennomføres styrets saksbehandling i fysisk møte, kan ethvert styremedlem kreve å få delta i møtet ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede. Det samme gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta.

(3) Første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

(4) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder tilsvarende så langt de passer for direksjonen i finansforetak som etter vedtektene har fastsatt at den daglige ledelse skal forestås av et kollektivt organ, jf. finansforetaksloven § 8-13.

§ 2-3 Unntak fra krav til avholdelse av fysisk generalforsamling mv.

(1) Styret kan beslutte at generalforsamling skal holdes helt eller delvis uten fysisk møte, herunder ved bruk av elektroniske hjelpemidler. Styret kan bare treffe slik beslutning dersom det anses nødvendig for å avholde generalforsamling.

(2) Styret skal sørge for at avholdelsen av generalforsamlingen er forsvarlig. Styret skal sørge for at alle aksjeeiere kan delta og stemme, og at deltakelse og stemmegivning kan kontrolleres på betryggende måte. Styret kan fastsette nærmere krav til gjennomføringen av deltakelse og stemmegivning, herunder bruk av forhåndsstemme selv om dette ikke følger av vedtektsbestemmelse som nevnt i aksjeloven § 5-11 b annet ledd og allmennaksjeloven § 5-8 b.

(3) I innkallingen til generalforsamlingen skal det opplyses om fremgangsmåten for å delta og stemme.

(4) Styret skal også sørge for at revisor, daglig leder og andre som har rett eller plikt til å delta, kan delta på generalforsamlingen uten å være fysisk til stede.

(5) Første til fjerde ledd gjelder tilsvarende så langt de passer for tingretten eller andre som etter lov eller vedtekter har myndighet til å innkalle til generalforsamling.

§ 2-4 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i bedriftsforsamlingen og andre selskapsorganer*

Bestemmelsene i § 2-2 gjelder så langt de passer for bedriftsforsamlingen og andre selskapsorganer.

§ 2-5 *Unntak fra vedtektsfestet frist for å avholde ordinær generalforsamling*

(1) I selskap med vedtektsfestet frist for å avholde ordinær generalforsamling, kan styret bestemme at for ordinær generalforsamling i 2020 gjelder i stedet fristen som følger av aksjeloven § 5-5 første ledd eller allmennaksjeloven § 5-6 første ledd.

Kapittel 3. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i samvirkelova

§ 3-1 *Virkeområde*

Reglene i kapittel 3 gjelder for samvirkeforetak.

§ 3-2 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.*

(1) Styrets leder kan beslutte at styret skal behandle og avgjøre enhver sak ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen måte uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Behandlingsmåten skal være betryggende. Alle styremedlemmene skal så vidt mulig få delta i en samlet behandling av de saker som behandles.

(2) Gjennomføres styrets saksbehandling i fysisk møte, kan ethvert styremedlem kreve å få delta i møtet ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede. Det samme gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta.

(3) Protokoll fra styremøte kan signeres ved elektronisk signatur.

(4) Første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

§ 3-3 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk årsmøte mv.*

(1) Styret kan beslutte at årsmøte skal holdes helt eller delvis uten fysisk møte, herunder ved

bruk av elektroniske hjelpemidler. Styret kan bare treffe slik beslutning dersom det anses nødvendig for å avholde årsmøtet.

(2) Styret skal sørge for at avholdelsen av årsmøtet er forsvarlig. Styret skal sørge for at alle medlemmene kan delta og stemme, og at deltakelse og stemmegivning kan kontrolleres på betryggende måte. Styret kan fastsette nærmere krav til gjennomføringen av deltakelse og stemmegivning, herunder bruk av forhåndsstemme.

(3) I innkallingen til årsmøtet skal det opplyses om fremgangsmåten for å delta og stemme.

(4) Styret skal også sørge for at revisor, daglig leder og andre som har rett eller plikt til å delta, kan delta på årsmøtet uten å være fysisk til stede.

(5) Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved valg av utsendinger etter samvirkelova § 37.

(6) Protokoll fra årsmøte kan signeres ved elektronisk signatur.

(7) Første til fjerde ledd gjelder tilsvarende så langt de passer for tingretten eller andre som etter lov eller vedtekter har myndighet til å innkalle til årsmøte.

§ 3-4 *Unntak fra krav til fysisk møte mv. i representantskapet, kontrollkomiteen og andre foretaksorganer*

Bestemmelsene i § 3-2 gjelder så langt de passer for representantskap, kontrollkomité og andre foretaksorganer.

§ 3-5 *Unntak fra vedtektsfestet frist for å avholde ordinært årsmøte*

I samvirkeforetak med vedtektsfestet frist for å avholde ordinært årsmøte, kan styret bestemme at for ordinært årsmøte i 2020 gjelder i stedet fristen som følger av samvirkelova § 41 første ledd.

Kapittel 4. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i selskapsloven

§ 4-1 *Virkeområde*

Reglene i kapittel 4 gjelder for ansvarlige selskaper og kommandittselskaper.

§ 4-2 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.*

(1) Styrets leder kan beslutte at styret skal behandle og avgjøre enhver sak ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen måte uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Behandlingsmåten skal være betryggende. Alle styremedlemmene skal så vidt mulig få delta i en samlet behandling av de saker som behandles.

(2) Gjennomføres styrets saksbehandling i fysisk møte, kan ethvert styremedlem kreve å få delta ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller

på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede. Det samme gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta.

(3) Første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

§ 4-3 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk selskapsmøte mv.*

(1) Den som etter lov eller selskapsavtalen har myndighet til å innkalle selskapsmøtet, kan bestemme at møtet skal avholdes ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen måte uten at de som har rett eller plikt til å delta, er fysisk samlet. Behandlingsmåten skal være betryggende. Alle skal så vidt mulig få delta i en samlet behandling av de saker som behandles.

(2) Avholdes selskapsmøtet som et fysisk møte, kan enhver som har rett eller plikt til å delta kreve å få delta ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede.

(3) Den som innkaller selskapsmøtet, skal sørge for at møtet avholdes i samsvar med bestemmelsene i første og annet ledd.

(4) Protokoll fra selskapsmøte kan signeres ved elektronisk signatur.

§ 4-4 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i andre selskapsorganer*

Bestemmelsene i § 4-2 gjelder så langt de passer for andre selskapsorganer.

Kapittel 5. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i stiftelsesloven

§ 5-1 *Virkeområde*

Reglene i kapittel 5 gjelder for stiftelser.

§ 5-2 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.*

(1) Styrets leder kan beslutte at styret skal behandle og avgjøre enhver sak ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen måte uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Behandlingsmåten skal være betryggende. Alle styremedlemmene skal så vidt mulig få delta i en samlet behandling av de saker som behandles.

(2) Gjennomføres styrets saksbehandling i fysisk møte, kan ethvert styremedlem kreve å få delta i møtet ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede. Det samme gjelder daglig leder, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta.

(3) Protokoll fra styremøte kan signeres ved elektronisk signatur.

(4) Første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

§ 5-3 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i andre organer*

Bestemmelsene i § 5-2 gjelder så langt de passer for andre organer som er opprettet etter stiftelsesloven § 36.

Kapittel 6. Unntak fra krav til fysisk møte mv. i statsforetaksloven

§ 6-1 *Virkeområde*

Reglene i kapittel 6 gjelder for statsforetak.

§ 6-2 *Unntak til krav til avholdelse av fysisk styremøte mv.*

(1) Styrets leder kan beslutte at styret skal behandle og avgjøre enhver sak ved bruk av elektroniske hjelpemidler, skriftlig eller på annen måte uten at styremedlemmene er fysisk samlet. Behandlingsmåten skal være betryggende. Alle styremedlemmene skal så vidt mulig få delta i en samlet behandling av de saker som behandles.

(2) Gjennomføres styrets saksbehandling i fysisk møte, kan ethvert styremedlem kreve å få delta ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen betryggende måte uten å være fysisk til stede. Det samme gjelder administrerende direktør, revisor og andre for saker der disse har rett eller plikt til å delta.

(3) Protokoll fra styremøte kan signeres ved elektronisk signatur.

(4) Første og annet ledd gjelder tilsvarende for styrets møte med revisor etter revisorloven § 2-3.

§ 6-3 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk foretaksmøte mv.*

(1) Departementet kan beslutte at foretaksmøte skal holdes uten fysisk møte, herunder ved bruk av elektroniske hjelpemidler eller på annen måte. Behandlingsmåten skal være betryggende.

(2) Departementet skal sørge for at administrerende direktør, revisor og andre som har rett eller plikt til å delta, kan delta på foretaksmøtet uten å være fysisk til stede.

(3) Protokoll fra foretaksmøte kan signeres ved elektronisk signatur.

§ 6-4 *Unntak fra krav til avholdelse av fysisk møte mv. i bedriftsforsamlingen*

Bestemmelsene i § 6-2 gjelder så langt de passer for bedriftsforsamlingen.

Kapittel 7. Lovens ikrafttredelse og opphevelse*§ 7-1 Lovens ikrafttredelse og opphevelse*

(1) Loven trer i kraft straks. Loven oppheves 1. november 2020.

(2) Møte det er innkalt til før 1. november 2020, kan avholdes etter bestemmelsene i denne loven.

